

HALLITUS

KOKOUSAIKA: 27.1.2021 kello 10.00

KOKOUSAIKKA: Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus, toimisto/kokoushuone 1 tai yhteys Teams-ohjelman kautta

KÄSITELTÄVÄT

ASIAT:

Asia Liite

1 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
2 §		Pöytäkirjan tarkastajat
3 §	1	Arvio tilikauden 2020 tuloksesta ja ylimääräisten kertapoistojen tekeminen
4 §	2	Pääkassan tarkastuskertomus
5 §	3	Perhehoidon maksujen ja ohjeiden päivittäminen vuodelle 2021
6 §	4	Kuopion kaupungin oikaisuvaatimus Sipulin palvelukodin hinnoittelua koskevassa asiassa
(oikaisuvaatimus salainen)		
7 §		Avopalvelujen toimitilakatsaus
8 §		Vaalijalan asema sote-uudistuksen lainsäädännössä
9 §		Vaalijalan koronatilanne
10 §		Käyttörahan maksaminen alle 16-vuotiaille asiakkaille
11 §		Viranhaltijapäätösten täytäntöönpanokelpoisuus
12 §		Tiedoksiannot hallitukselle
13 §		Muut asiat
14 §		Kokouksen päättäminen
-

PUHEENJOHTAJA Anja Manninen

PÖYTÄKIRJANPITÄJÄ Marja-Liisa Jantunen

KOKOUSAIKA	27.1.2021 kello 10.00 – 11.08				
KOKOUSPAIKKA	Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus, toimisto/kokoushuone 1 tai yhteys Teams-ohjelman kautta				
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET	Varsinainen jäsen	Läsnä	Poissa	Varajäsen	Läsnä
Pj. Vpj. Jäsenet	Anja Manninen	x		Katariina Mutka	
	Veijo Koljonen	x		Pirjo Hänninen	
	Sirpa Alho-Törrönen	x		Hannu Ylönen	
	Mervi Eskelinen	x		Anne Korhola	
	Seppo Hujanen	x		Mari Blommendahl	
	Markku Häkkinen		x	Tauno Nurmio	x
	Paavo Karvinen	x		Kaija Kollanus	
	Mirja Koski	x		Tiia Rautio	
	Jaakko Leskinen	x		Heikki Haatainen	
	Henna Pitkänen	x		Raija Hassinen	
	Jorma Räsänen	x		Matti Ahonen	
	Miika Soini	x		Ari Kantanen	
	Maarit Tarvainen	x		Minna Back-Hytönen	
	MUUT SAAPUVILLA OLLEET	Kuntayhtymän johtaja Ilkka Jokinen, esittelijä Taloustalustarkastaja Marja-Liisa Jantunen, pöytäkirjanpitäjä Mervi Eskelinen saapui kokoukseen 3 §:n aikana klo 10.10 Miika Soini saapui kokoukseen 3 §:n aikana klo 10.15			
ASIAT	1 - 14 §				
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja		Pöytäkirjanpitäjä		
Allekirjoitus	 Anja Manninen		 Marja-Liisa Jantunen		
PÖYTÄKIRJAN TARKISTAMINEN	Pöytäkirja on tarkastettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme Tarkastusaika: 27.1.2021				
Allekirjoitus	 Sirpa Alho-Törrönen		 Seppo Hujanen		
PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVÄNÄOLO	Yleisessä tietoverkossa Vaalijalan kuntayhtymän verkkosivuilla 1.2. - 15.2.2021 https://www.vaalijala.fi/poytakirjat				
Allekirjoitus	 Sirpa Kinnunen, hallinnon sihteeri				

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallitus 1 § Hallituksen päätöksen mukaan kokouskutsu ja esityslista lähetetään kirjeessä hallituksen jäsenille vähintään 7 päivää ennen kokousta.

Kuntalain mukaan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä on kokouksessa.

Kokouskutsu ja esityslista on tallennettu Essi-esityslistajärjestelmään ja tieto tästä on lähetetty jäsenille sähköpostilla 20.1.2021.

Päätösehdotus:

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajat

Hallitus 2 § Tarkastusvuorossa ovat Sirpa Alho-Törrönen ja Mervi Eskelinen.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Sirpa Alho-Törrönen ja Seppo Hujanen. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti. Sivukohtaisia allekirjoitusmerkintöjä ei tehdä.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Arvio tilikauden 2020 tuloksesta ja ylimääräisten kertapoistojen tekeminen

Hallitus 3 §

Tilikauden tulos on ollut koko vuoden ajan ylijäämäinen. Ylijäämä on kasvanut kahta kuukautta lukuun ottamatta joka kuukausi. Tähän on ollut syynä ulkokuntamyynnin kasvu. Jäsenkuntien palvelujen ostot vähenivät 0,6 %. Toimintatuottoja on kertynyt tähän mennessä noin 75,4 miljoonaa euroa. Tämä on 8,7 miljoonaa enemmän, kun on budjetoitu. Toimintatuotoissa toteutumaprosentti tulee olemaan noin 113. Toimintatuottojen pienemmissä erissä budjettitavoite on myös hieman ylittynyt.

Toimintakulujen toteutuma ei tässä vaiheessa ole vielä täysin selvillä. Joulukuun kirjaukset ovat vielä osin puutteelliset. Tällä hetkellä toimintakuluihin on käytetty 65,4 miljoonaa euroa, ylitystä budjettiin 0,5 miljoonaa euroa. Ylityksen määrä tulee kasvamaan, koska osa menoista on vielä siirtämättä kirjanpitoon. Maksettujen palkkojen osalta budjetti tullaan ylittämään noin 1,8 miljoonaa euroa. Jaksotetut palkat (lomapalkkavelka) ei vielä näy kirjanpidossa kokonaan. Tämä tulee vielä vaikuttamaan henkilöstömenojen kokonaismäärään. Lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta tulee vuodelta 2020 lisälasku johtuen kasvaneista korvausmenoista.

Palvelujen ostoissa tultaneen pysymään budjettitavoitteessa, tarvikkeiden osalta ylitystä tulee olemaan hieman, johtuen koronaepidemian aiheuttamista lisääntyneistä tarvikkeiden ostoista.

Tilikauden toimintakate tulee olemaan + 9,6 miljoonaa ja vuosikate + 9,5 miljoonaa. Tämän hetken arvion mukaan tilikauden tulos olisi noin +7,3 miljoonaa ja tilikauden ylijäämä noin 7,4 miljoonaa. Arviossa on otettu huomioon tehtävät ylimääräiset kertapoistot, liite nro 1. Luvut perustuvat arvioon 18.1. ja voivat vielä muuttua tilinpäätöksen valmistelun edetessä.

Nettoinvestointeihin on budjetoitu 4,5 miljoonaa euroa. Tällä hetkellä toteutuma investointien osalta 4 miljoonaa, mikä on 90,7 % budjetoidusta.

Esityslistan oheisliitteenä taulukko pankkitilien alimmista saldoista tammi-joulukuulta 2020.

Valmistelija talouspäälikkö Marja-Liisa Jantunen p. 050 389 9224.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 3 §

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee tilinpäätösarvion tiedoksi ja hyväksyy lisäpoistojen tekemisen liitteen nro 1 mukaisesti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Pääkassan tarkastuskertomus

Hallitus 4 § Hallituksen valitsevat rahavarojen ja varastojen tarkastajat Maarit Tarvainen ja Paavo Karvinen ovat tehneet Vaalijalan kuntayhtymän pääkassan tarkastuksen 16.12.2020, liite nro 2. Tarkastuksessa ei ilmennyt huomautettavaa.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee tarkastuksen tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Perhehoidon maksujen ja ohjeiden päivittäminen vuodelle 2021

Hallitus 5 §

Liitteenä nro 3 on esitys Vaalijalan järjestämän perhehoidon perusteista ja ohjeista vuodelle 2021. Esitys perustuu kuntayhtymän tälle vuodelle hyväksytyyn talousarvioon, perhehoitolakiin sekä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) antamaan ohjeistukseen. Muutokset on kirjoitettu punaisella.

Hoitopalkkioiden ja kulukorvauksien perusteena olevia euromääriä sekä voimassa olevia maksuja on Vaalijalassa korotettu vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön päättämien indeksikorotusten mukaisesti. Perhehoitajalaissa määriteltä hoitopalkkion vähimmäismäärää on korotettu ministeriön päätöksellä 1.1.2021 alkaen 826,90 euroon/kk. Hoitopalkkion euromääriä on tämän vuoden alusta ministeriön päätöksellä tarkistettu palkkion osalta 1,31 %. Palkkioiden tarkistuksen perusteena on työntekijän eläkelakiin perustuva palkkakerroin. Kulukorvauksen osalta elinkustannusindeksin pisteluku on noussut edellisestä vuodesta 0,20%, joten kulukorvausten vähimmäismäärää on ministeriön päätöksellä tarkistettu indeksin muutosta vastaavasti ylöspäin 424,16 euroon/kk.

Vuodelle 2021 korotuksia tehdään pitkäaikaisen perhehoidon hoitopalkkion perusmaksuun korotukset (1,31 %). Korotetut hinnat:

Maksuluokka 1 827,10 €/kk

Maksuluokka 2..... 930,50 €/kk

Maksuluokka 3..... 1137,30 €/kk

Maksuluokka 4..... 1447,50 €/kk

Vaativaa hoitoa tarvitsevien osalta hoitopalkkio voidaan erityistapauksissa määritellä tapauskohtaisesti. Hoidon tarvetta ja hoitopalkkion määrää arvioidaan vuosittain.

Lyhytaikaisen perhehoidon maksuja korotetaan 1,31% ja kulukorvausta 0,20%. Hoitopalkkio lyhytaikaisessa perhehoidossa on 67,90 - 93,30 €/hoitopäivä ja kulukorvaus 33,50 €/hoitopäivä.

Osavuorokautisessa perhehoidossa (hoitopäivän pituus alle 12 h) 35,50 - 46,60 €/hoitopäivä ja kulukorvaus 16,90 €/hoitopäivä.

Kiertävän perhehoitajan hoitopalkkio maksetaan asiakkaan kotona tapahtuvalta hoitoajalta:

2 - 4 tuntia 40 €

4 - 7 tuntia 60 €

yli 8 tuntia 89 €.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 5 §

Erityistapauksissa hoitopalkkio voidaan määritellä tapauskohtaisesti (esim. yön yli kestävä hoitoaika).

Kulukorvausten vähimmäismääriä esitetään korotettavaksi aiemmin tehtyjen toimeksiantosopimusten osalta 0,20% ylöspäin. Kulukorvauksen perusmaksu on Vaalijalassa ollut vuonna 2020 vähimmäismäärää korkeampi (559 €/kk). Kulukorvauksen perusmaksun vähimmäismäärää korotetaan siitä huolimatta ministeriön ohjeen mukaisesti 0,20%. Kulukorvauksen perusmaksu on vuonna 2021 Vaalijassa 560,20 €/kk. Käynnistämiskorvauksen enimmäismääräksi esitetään 1.1.2021 alkaen perhehoitolain 18 § mukaisesti 3012,25 €.

Vaalijalan perhehoidon ohjeistus vuodelle 2021 on sääntökirjan muodossa. Ohjeen asiasisältöihin on lisätty punaisella värillä kiertävää perhehoitajaa koskevia ohjeita sekä perhehoitajan tapaturmatilannetta koskeva ohjeistus. Hinta- ja maksutietoja on päivitetty ohjeen liitteeseen vuodelle 2021 esitettyjen maksutasojen mukaiseksi.

Valmistelija avopalvelujen johtaja Kirsi Ruutala p. 040 509 3514.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus

- 1 korottaa 1.1.2021 alkaen Vaalijalan perhehoitajien voimassa olevien sopimusten mukaisia pitkäaikaisen hoidon hoitopalkkioita sekä lyhytaikaisen perhehoidon palkkioita esityksen mukaisesti 1,31 % ja kulukorvauksia 0,20 %. Kulukorvaukset, käynnistämiskorvaukset ja kiertävän perhehoitajan hoitopalkkiot hyväksytään esityksen mukaisesti.
- 2 hyväksyy Vaalijalan perhehoidon sääntökirjan vuodelle 2021 liitteen nro 3 mukaisesti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Kuopion kaupungin oikaisuvaatimus Sipulin palvelukodin hinnoittelua koskevassa asiassa

Hallitus 6 §

Kuopion kaupunki on jättänyt Vaalijalan hallitukselle oikaisuvaatimuksen avopalvelujen johtajan tekemästä päätöksestä lähiohjaajapalvelun käyttöön liittyen. Liite nro 4 (salainen) on oikaisuvaatimus ja siinä mainitun neuvottelun muistio.

Vaalijalan kuntayhtymä on neuvotellut vuoden 2019 aikana Kuopion kaupungin edustajien kanssa Sipulin palvelukodin hinnoittelusta vuodelle 2020. Kuopion kaupungin asettamana raamina oli vuodelle 2020 enintään 4,4% korotustaso kokonaishintaan. Kaupungille on esitelty tämän korotustason mukainen hinnoittelu, joka sisältää yhden asiakkaan osalta henkilökohtaisen lähiohjaajan lisäpalvelun. Kuopion kaupunki ei ole antanut Vaalijalan kuntayhtymälle maksusitoumusta lähiohjaajan palvelun käyttöön.

Valviran kanta on se, että palvelujen tuottamisesta jäsenkunnille ei tarvita maksusitoumuksia, koska erityishuoltopiiri tuottaa lakisääteisiä palveluja jäsenkunnilleen. Vaalijala on neuvotellut Kuopion kaupungin kanssa suoritehinnoista, mutta oikaisuvaatimus osoittaa, että täyttä yhteisymmärrystä asiassa ei ole syntynyt.

Valmistelija kuntayhtymän johtaja Ilkka Jokinen p. 050 60278.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus ei hyväksy Kuopion kaupungin oikaisuvaatimusta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Avopalvelujen toimitilakatsaus

Hallitus 7 §

Avopalveluissa on suunnitteilla erilaisia muutoksia toimitilajärjestelyihin, jotka johtuvat asiakkaiden lisääntyvistä palvelutarpeista ja asiakasmäärän muutoksista tai toimitilojen toimivuuteen ja kuntoon liittyvistä asioista.

ARAlle on toimitettu viime vuonna avustushakemukset rivitalomuo-
toisten uudisrakennusten rakentamisesta kehitysvammaisten pal-
veluasumisen tarpeisiin. Toinen kohteista sijaitisi Mäntyharjun
Mäkirinteen palvelukodin tontilla (5 korvaavaa asuntoa) ja toinen
Siilinjärvellä Kihmulan palvelukodin tontilla (7 uutta asuntoa).
ARasta on luvattu tehdä päätös avustamisesta vuoden 2021 alus-
sa. Siellä päätösten valmistelu on ruuhkautunut.

Pieksämäellä selvitetään mahdollisuutta vuokrata Attendolta tyhjä
palvelukotikiinteistö Ruustinnantieltä yhdessä Nenonpellon yksiköi-
den kanssa. Kehitysvammaisten tehostetun palveluasumisen tar-
peet ja kysyntä ovat lisääntyneet sekä Pieksämäellä että ympäris-
tökunnissa. Ratkaisu mahdollistaisi 12 uutta tehostetun palvelu-
asumisen uutta paikkaa. Tilaratkaisuun kuuluu myös erillistalo, jon-
ka vuokraaminen mahdollistaisi kuntoutuspaikat kolmelle asiak-
kaalle, vuokraaminen tulee tapahtua yhtenä kokonaisuutena. Piek-
sämäen Marian palvelukodin erillistalon remontointi ja laajennus on
esitetty Vaalijalan investointiohjelmassa. Tilauutoksien avulla mah-
dollistettaisiin uusia vaativan tason tehostetun palveluasumisen
paikkoja kehitysvammaisille. Muutostöiden ja remontin toteutumi-
nen edellyttää myönteistä ARAn avustuspäätöstä.

Varkaudessa Vaalijalalla on tehostettua ja tavallista palveluasumis-
ta Varkauden vanhaintukisäätiöltä vuokratuissa taloissa (Vattuvuo-
ren palvelukoti ja Latukadun palveluasunnot). Vuokrasopimusten
uudistamisesta neuvotellaan talven aikana. Varkaudessa on Vaali-
jalan omistuksessa 70-luvulla rakennettu Hongiston palvelukotikiin-
teistö, jonka ikääntyneiden rakennusten korvaamisen vaihtoehtoja
on kartoitettu Varkauden olemassa olevasta kiinteistökannasta.
Neuvottelu vaihtoehtoista ja kehitysvammaisten tulevaisuuden
palvelutarpeista jatkuu Varkauden kaupungin kanssa. Vaihtoehto-
na on myös uuden palvelukodin rakentaminen Varkauteen.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 7 §

Vaalijalalle on esitetty mm. Pohjois-Savon kunnista erityisen vaativan tehostetun palveluasumisen lisäämistarpeita. Myös Vaalijalan kuntoutusjaksoilla on asiakkaita, joille ei löydy riittävän vahvasti tuettuja asumisratkaisuja avopalveluista. Vaalijalalla on mahdollisuus viedä uuden erityisen vaativan tehostetun palveluasumisen kiinteistön rakentamissuunnitelmaa eteenpäin yhteistyössä ARAn ja kuntien kanssa.

Pieksämäen Savonet monipalvelukeskukselle etsitään parhaillaan toimivampaa ja saavutettavampaa tilaratkaisua Pieksämäeltä, joka mahdollistaisi uusien tekemisen sisältöjen toteuttamisen. Olemassa olevat vuokrattavat tilavaihtoehdot ovat olleet huonokuntoisia, kartoitusta jatketaan talven aikana. Vaalijala luopui viime vuonna Pieksämäen Länsirinteen toimintakeskuksen toimitilan omistuksesta kiinteistökaupalla. Tällä hetkellä toimintakeskus on vuokralla myydyssä kiinteistössä. Myös Länsirinteen toimintakeskukselle kartoitetaan toimivaa uutta tilaratkaisua.

Jyväskylässä toimii Sääksvuoren toimintakeskus, joka tarjoaa yksilöllistä jalkautuvaa päivätoimintaa Sääksvuoren palvelukodin asiakkaille ja muille Jyväskylän kaupungin kehitysvammaisille asiakkaille. Toimintakeskuksen tilat ovat Muurameen Kinkomaalla vanhassa sairaalakiinteistössä. Samassa talossa toimii myös Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan tilat. Suunnitteilla on uusien toimivampien toimitilojen vuokraaminen. Neuvottelua käydään parhaillaan Jyväskylän kaupungin kanssa Keljonkankaan vanhan kirjasto-tilan vuokraamisesta toimintakeskuksen ja poliklinikan käyttöön.

Sekä Juvan, Tervon että Mäntyharjun Savonet toimivat sijaintikuntien omistamissa vuorakiinteistöissä. Päivä- ja työtoimintapalvelujen toiminnan sisältöjen ja tulevaisuuden asiakasmäärien kartoituksen jälkeen suunnitellaan soveltuvat tilaratkaisut paikkakuntien tekemisen palvelujen käyttöön ja neuvotellaan tarvittavista vuokrasopimusten muutoksista kuntien kanssa.

Kuutinharjun rantasaunan rakentamisesta on sovittu alustavasti, että kustannukset jaetaan puoliksi Rautalammin kunnan kanssa. Hankkeen kustannusarvio on 100 000 euroa. Rantasauna tulee olemaan yhteiskäytössä kunnan kanssa.

Valmistelija avopalvelujen johtaja Kirsi Ruutala p. 040 5093 514.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT	Hallitus	Yhtymäkokous
-----	----------	--------------

Hallitus 7 §

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee toimitilakatsauksen tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Vaalijalan asema sote-uudistuksen lainsäädännössä

Hallitus 8 §

Erityishuoltopiirien palvelutoiminta on hallituksen lakiesityksen mukaan tarkoitus jakaa hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueiden tulisi neuvotella erityispalvelujen tuottamisesta yhteistyöalueen sisällä. Mikäli lakiesitys toteutuisi hallituksen esityksen mukaisena nykyiset Vaalijalan palvelut olisivat uhattuna. Neuvottelujärjestelmän toteuttaminen valtakunnallisesti olisi mahdollon tehtävä Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Vaalijalan vaativan kuntoutuksen palvelujen valtakunnallinen kysyntä on ollut viime vuodet kasvava. Jäsenkuntien ulkopuolelle myytyjen palvelujen määrä oli 24,3 M€ vuonna 2020. Vaativan kuntoutuksen palveluista tuotettiin euromääräisesti noin 60 % valtakunnallisina palveluina. Vuoden 2020 palvelujen myynnistä laskettuna vain 27 % kohdistuisi Etelä-Savon hyvinvointialueelle.

Muutosehdotus, jonka Vaalijala, Eteva ja Kärkulla ovat esittäneet on se, että valtakunnalliset kuntayhtymät voisivat jatkaa palvelutoimintaansa hyvinvointiyhtyminä. Ne olisivat julkisia sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajia, joiden omistajia olisivat tulevat hyvinvointialueet (2 tai useampi). Palvelujen järjestämistehtävää niillä ei olisi vaan se olisi hyvinvointialueilla. Vaalijalalla olisi lisäksi perusopetuksen järjestämislupa.

Vaikuttamistoimintaa on tehty kampanjan "Aidosti leveämmät hartiat" kautta. Sen puitteissa on julkaistu tiedotteita ja artikkeleita, joista on jonkin verran tullut juttuja myös muuhun mediaan. Suurimman huomion on saanut video Sipulin palvelukodista, jossa näyttelijä Ismo Apell kertoo asiasta. Sen on katsellut noin 150 000 ihmistä. Toinen vaikuttamislinja on ollut keskustelut kansanedustajien kanssa. Niitä on käyty tähän mennessä noin 10, joissa on tavattu noin 20 kansanedustajaa. Kohderyhmä on asiassa keskeisten eduskunnan valiokuntien jäsenet. Kansanedustajat ovat todenneet, että muutosehdotuksemme on huomioitava valiokuntatyöskentelyssä. Vaalijala on kutsuttu sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuultavaksi. Vaikuttamistyötä tarvitaan kevätkausi 2021 ja Aidosti leveämmät hartiat-kampanjaa olisi syytä jatkaa.

Valmistelija kuntayhtymän johtaja Ilkka Jokinen p. 050 60278.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 8 §

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee raportin tiedoksi ja hyväksyy tehdyt toimenpiteet.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Vaalijalan koronatilanne

Hallitus 9 §

Vaalijalan alueella koronatilanne on mennyt parempaan suuntaan (18.1.2021) Kuopion seutua lukuun ottamatta, mutta riski tilanteen heikkenemiseen on koko ajan olemassa, koska testausmäärät ovat alkuvuodesta pienentyneet. Piileviä tartuntaketjuja voi olla olemassa. Testitulosten odotusajat ovat tällä hetkellä lyhyet.

Epidemian alusta alkaen kokonaistestausmäärä on 1030 kpl, joista henkilökuntaa yhteensä 790 (Nenonpellon yksiköistä 397, avopalveluista 393) ja asiakkaita yhteensä 240 (Nenonpellon yksiköistä 133, avopalveluista 107) Henkilökunnassa on todettu 4 tartuntaa ja asiakkaissa yksi tartunta keväällä 2020. Tartuntatautilain mukaiseen karanteeniin on epidemia aina määrätty noin 30 työntekijää. Lukujen valossa Vaalijalan tilanne on ollut toistaiseksi hyvä.

Tekemisen palveluissa on 18.1. alkaen laajennettu palveluja, mutta toiminta ei ole vielä normaalilla tasolla, koska asiakasryhmien eriyttäminen leikkaa palvelukapasiteettia.

Henkilöstövajauksia on ollut useissa yksiköissä. Tavanomainen flunssakausi heikentää tilannetta. Tällä hetkellä henkilöstön terveystilanne on normaali.

Koronarokotukset alkoivat viikolla 2 mm. Mikkelissä ja Pieksämäellä, mutta kattavuus on edelleen pieni. Valtakunnallisesti on kannettu huolta siitä, että kehitysvammaisten palveluissa on runsaasti riskiryhmiin kuuluvia asiakkaita, mutta heidän priorisointinsa rokotuksessa on jäänyt osin vanhustenpalvelujen jalkoihin.

Suojatarvikkeiden saatavuus on ollut hyvä ja hinnat ovat tilanteeseen nähden kohtuullisia. Vaalijala on kustantanut tarvikkeensa itse, niihin on käytetty noin 150000 euroa. Koronaepidemian aiheuttamat muut lisäkustannukset ovat olleet noin 50000 euroa. Merkittävin taloudellinen vaikutus on aiheutunut tulojen menetyksestä, joka on ollut noin 1 M€. Asiakkaat ovat vastaavasti jääneet ilman palveluja.

Valmistelija kuntayhtymän johtaja Ilkka Jokinen p. 050 60278.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 9 §

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee raportin tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Käyttörahan maksaminen alle 16-vuotiaille asiakkaille

Hallitus 10 § Vaalijala tuottaa lastensuojelun sijaishuoltoa (Lastensuojelulaki 49 §), johon kuuluu käyttörahan maksaminen alle 16-vuotiaille. Tähän asti käyttörahan maksamisesta on sovittu palvelujen ostajien ja läheisten kanssa yksilöllisesti. Parempi ratkaisu on se, että Vaalijala maksaa käyttörahan kuten muutkin sijaishuoltopaikat.

Tasapuolisuus edellyttäisi, että myös muille lapsiasiakkaille käyttörahaa maksettaisiin, jotta rahan käyttöä voivat kaikki kuntoutuksessa harjoitella.

Lastensuojelun asiakkaille yli 12-vuotiaille käyttöraha on 55,80 €/kk ja alle 12-vuotiaille 25 €/kk.

Muille pitkäaikaisessa kuntoutuksessa oleville alle 16-vuotiaille lapsiasiakkaille käyttörahaa maksettaisiin 20 €/kk.

Muutoksen kustannukset olisivat noin 15000 euroa vuodessa.

Valmistelija johtava sosiaalityöntekijä Tiina Kinnunen p. 050 389 9256.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus hyväksyy käyttörahan maksamisen alle 16-vuotiaille asiakkaille 1.3.2021 alkaen, käyttörahan muutoksista ja maksukäytännöistä päättää jatkossa johtava sosiaalityöntekijä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Viranhaltijapäätösten täytäntöönpanokelpoisuus

Hallitus 11 § Kuntalain 92 §:n mukaan hallitus voi ottaa käsiteltäväkseen asian, joka on tämän lain nojalla siirretty hallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Poissaolo- ja työkokemuslisäpäätökset ovat digitaalisessa muodossa. Määräyskirjat, hankintapäätökset ja muut päätökset ovat nähtävillä Essi-esityslista-järjestelmässä. Myös ylläpitomaksupäätökset ja muut asiakkaita koskevat päätökset ovat nähtävillä Essissä.

Määräyskirjat**Päätösnumero**

Kuntayhtymän johtaja	1/2020
Avopalvelujen johtaja	1-12/2020, 1-2/2021
Johtava lääkäri	1-6/2020, 1-3/2021
Kuntoutuksen johtaja	1-10/2020, 1-3/2021
Taluspäällikkö	-
Henkilöstöpäällikkö	1/2021
Rehtori	1/2021

Poissaolopäätökset

Kuntayhtymän johtaja	-
Avopalvelujen johtaja	-
Johtava lääkäri	-
Kuntoutuksen johtaja	-
Taluspäällikkö	-
Henkilöstöpäällikkö	-
Rehtori	-

Työkokemuslisäpäätökset

Henkilöstöpäällikkö	-
---------------------	---

Hankintapäätökset

Kuntayhtymän johtaja	H21 - 22
Taluspäällikkö	H15
Kiinteistöpäällikkö	H1 - 2

Ylläpitomaksupäätökset

Taluspäällikkö	308 - 321/2020, 2 - 9/2021
----------------	----------------------------

Muut päätökset

- Avopalvelujen johtaja
- Kuntahinnan tarkistamisia/määrittämisä, nro 30-32/2020
 - Henkilökunnalta perittävät ateriakorvaukset, nro 1/2021

Taluspäällikkö

- Henkilökunnalta perittävät ateriakorvaukset, nro 1/2021

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 11 §

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee edellä olevat viranhaltijapäätökset tiedoksi ja päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta em. viranhaltijoiden tekemiin päätöksiin.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Tiedoksiannot hallitukselle

Hallitus 12 §

Saapuneet kirjeet

Kuntaliitto

- [Vuoden 2020 yleiskirjeluettelo](#), 11.1.2021

Kuntatyönantajat

- [Kuntatyönantajien osallistuminen kunta-alan työn murroksen seurantaan](#), 15.12.2020
- [Ruokailukustannusten korvausmäärästä ammattiyhdistyskoulutuksessa](#), 21.12.2020
- [Vuoden 2020 yleiskirjeluettelo](#), 31.12.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

- [Kanta-palvelujen painopisteet vuodelle 2021 on vahvistettu](#), 15.1.2021
- [STM uudistaa sote-tiedonhallinnan ohjausta](#), 19.1.2021

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee em. tiedoksiannot tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Muut asiat

Hallitus 13 § Keskusteltiin mahdollisuudesta järjestää ylimääräinen hallituksen kokous, jos tilanne niin vaatii.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Kokouksen päättäminen

Hallitus 14 § Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.08.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

	YTT	Hallitus	Yhtymäkokous

Oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kuntalain 137 ja 138 §:n mukaan oikeus oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen tekemiseen tämän kokouksen päätöksistä on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä lisäksi kuntayhtymän jäsenkunnalla ja sen jäsenellä. Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta kuitenkaan saa tehdä.

Päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta oikaisuvaatimuksella. Vasta oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä voi valittaa Kuopion hallinto-oikeudelle, jolloin valitusoikeus on muillakin edellä mainituilla, jos päätöstä on oikaisuvaatimuksen mukaan muutettu.

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimus tehdään Vaalijalan kuntayhtymän hallitukselle, osoite: Vaalijalan kuntayhtymä, Nenonpellontie 40, 76940 Nenonpelto. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena ja tekijän allekirjoitettava ja siitä on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Tekijän itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen on annettava oikaisuvaatimus hallitukselle neljäntenätoista (14) päivänä siitä, kun päätös on säädetyllä tavalla asetettu yleisesti nähtäville, tai jos päätös koskee jotakuta yksityisesti, tiedoksiantopäivästä. Oikaisuvaatimusasiakirjat voi lähettää omalla vastuulla kuntayhtymän hallitukselle myös postitse tai lähetin välityksellä, jolloin asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen kuntayhtymän taloustoimiston aukioloajan päättymistä.

Valitusosoitus

Muutosta kuntayhtymän hallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelta (os. PL 1744, 70101 Kuopio) kirjallisella valituksella, joka valittajan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen on annettava hallinto-oikeudelle kolmantenakymmenentenä (30) päivänä siitä, kun päätös on säädetyllä tavalla asetettu yleisesti nähtäville, tai jos päätös koskee jotakuta yksityisesti, tiedoksiantopäivästä. Valitusasiakirjat voi omalla vastuulla lähettää hallinto-oikeudelle myös postitse tai lähetin välityksellä, jolloin asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä selvitys siitä päivästä, mistä valitusaika on valitusosoituksen mukaan laskettava.

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 80 euroa.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen

Kokouksesta kirjoitettu pöytäkirja pidetään nähtävillä 1.2. – 15.2.2021 yleisessä tietoverkossa Vaalijalan kuntayhtymän verkkosivuilla <https://www.vaalijala.fi/poytakirjat>

LIITTEET

VAALIJALAN KUNTAYHTYMÄ

YHTEENVETO, SUUNNITELMA KERTALUONTOISISTA POISTOISTA V. 2020

Hyödyke	Rakennus numero		Poiston syy	Kirjanpitoarvo
21	Ra 13	Katon uusinta, (v. 2005 / 30 v. poistoaika)	Rakennus purettu	10 647,47
354	Ra 13	Saneeraus (v. 2012 / poistoaika 30 v.)	Rakennus purettu	12 673,43
22	Ra 18	Katon uusinta (v. 2002 / poistoaika 30 v.)	Rakennus purettu	10 647,47
20	Ra 18	Metsämökit (v. 2003 / poistoaika 30 v.)	Rakennus purettu	14 376,05
28	Ra 22	Peruskorjaus V-1 (ennen v. 2000 / poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu Uusi Kompassi	7 259,45
141	Ra22	Ensiaskel remontti (v. 2007 / poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu Uusi Kompassi	53 531,46
30	Ra 20	Peruskorjaus V-1 (ennen v. 2000 / poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu Uusi Kompassi	9 222,02
108	Ra 20	Muutostyöt (v. 2001 / poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu Uusi Kompassi	5 770,12
313	Ra 20	Ilmastointi remontti (v. 2010 poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu Uusi Kompassi	35 148,04
109	Ra 15	Saneeraus (v. 2002 / poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu, nykyinen Eranto	52 081,00
135	Ra 7b	Ruokasalin tason kunnostus (v. 2006 / poistoaika 30v.)	Tekninen arvo poistettu, raskennettu uudestaan	10 070,75
151	Ra 11	Keittiö, pesuh.sauna saneer. (v. 2009/poistoaika 30 v.)	Peruskorjattu, nykyinen Koralli	14 734,10
228-236		Jäteveden puhdistamo (ennen v. 2000 / menojäämäpoisto 20%)	Lopetettu, liitetty kunnalliseen jätevesiverkostoon	784,59
8		Laavurinteen palvelukoti, tontti	Myyty	13 959,60
154		Laavurinteen pk,keittiörem.	Myyty	1 722,41
155		Laavurinteen pk,keittiörem.	Myyty	4 830,48
156		Laavurinne, huonestoremontti	Myyty	5 900,13
157		Laavurinne, ruokailutila rem.	Myyty	7 117,71
309		Laavurinne, sammutusjärj.	Myyty	38 401,92
383		Laavurinne, katon maalaus	Myyty	11 998,44
443		Laavurinne, saunaosasto korj.	Myyty	17 312,16
160		Länsirinne toimintakekus	Myyty	10 099,62

348 288,42

17.1.2021

Marja-Liisa Jantunen

VAALIJALAN
KUNTAYHTYMÄ

PÄÄKASSAN KASSANTARKASTUSKERTOMUS

Päiväys 16 / 12 2020

Alitilittäjä _____

*kassanhoitaja
(Milla Lahtinen)*

Tarkastuksen suorittajat Paavo Karvonen ja Maant Tansainen

Selvitys:

Velat

Varat

Olemme tarkastaneet Nenonpellon Vaalijalan kirkkokassan.
Kassan summa vastaa rahvoja.

Ei velloja.

yht. 3772.95 €

Huomautuksia:

Ei huomautettavaa

Perhehoidon SÄÄNTÖKIRJA 2021

Sisällys

1 Johdanto	1
1.1 Perhehoidon keskeiset käsitteet.....	1
2 Perhehoito.....	2
2.1 Perhehoidon tarkoitus ja tavoite	2
2.2 Perhehoidon järjestäminen	3
2.3 Perhehoidon myöntäminen	3
3 Perhehoitajan ja perhekodin hyväksyminen.....	5
3.1 Perhehoitaja.....	5
3.2 Perhekoti	5
3.3 Perhekodissa hoidettavien määrä	6
4 Toimeksiantosopimus.....	6
4.1 Perhehoitajaa sijaistavan toimeksiantosopimus	7
4.2 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	7
5 Perhehoidon palkkiot ja korvaukset	8
5.1 Hoitopalkkio	8
5.2 Vammaisten henkilöiden perhehoidon kulukorvaukset.....	9
5.3 Perhehoidosta aiheutuvat matkakulut	10
5.4 Käynnistämiskorvaus	10
5.5 Perhehoidon hoitopalkkiot ja kulukorvaukset keskeytysten ajalta.....	11
5.5.1 Perhehoitajan sairastuessa	11
5.5.2 Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä.....	11
6 Perhehoitajan asema.....	12
6.1 Perhehoitajan oikeus vapaaseen	12
6.2 Maksut perhehoitajan vapaan ajalta.....	13
6.3 Perhehoitajan eläketurva	13
6.4 Perhehoitajan, perhehoidossa olevan henkilön sekä perhekodin vakuutukset	13
7 Perhehoitajan tuki.....	14
7.1 Perhehoitajan valmennus, yhteistyö, täydennyskoulutus ja työnohjaus.....	14
7.2 Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset.....	15
8 Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiat.....	15
8.1 Perhehoidossa olevan henkilön asema ja oikeudet.....	15
8.2 Hoito- ja palvelusuunnitelma/asiakassuunnitelma	15
8.3 Lääkehoito perhekodissa	15

8.4 Perhehoidon asiakasmaksut	16
8.5 Perhehoidossa olevan henkilön yksityis- ja käyttövarat	16
8.6 Perhehoidossa olevan henkilön valitus- ja vaikutusmahdollisuudet	17
8.7 Perhehoidossa olevan henkilön kuolema perhekodeissa	17
9 Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet	17
9.1 Tietojensaantioikeus ja tietojen säilytys	18
9.2 Salassapito- ja vaitiolo velvollisuus	18
9.3 Perhehoitajan ilmoittamisvelvollisuus	18
10 Kunnan/kuntayhtymän oikeudet ja velvollisuudet	19
11 Perhehoidon valvonta	19
12 Perhehoidon yhteystiedot	20

Liite 1, Perhehoidon lainsäädäntö ja muu sääntely

Liite 2, Perhehoidon hintaliite 2021

1 Johdanto

Tässä sääntökirjassa kuvataan, kuinka Vaalijalan kuntayhtymässä toteutetaan vammaisten henkilöiden toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa. Vaalijalan perhehoidon sääntökirja on laadittu Etelä-Savon Maakunnallisen ikäihmisten- ja vammaisten henkilöiden sääntökirjan pohjalta. Maakunnallisen sääntökirjan tavoitteena on yhtenäistää perhehoidon toteuttamistapa maakunnan alueella. Perhehoidon sääntökirja ohjaa perhehoitoa järjestävää kuntayhtymää, perhehoidossa olevaa henkilöä ja perhehoitajaa. Sääntökirja turvaa asiakaslähtöisen perhehoidon laadun edellytykset ja perustan sekä kaikkien osapuolien oikeudet ja velvollisuudet.

Sääntökirjassa kuvataan perhehoidon keskeiset käsitteet, perhehoidon toteuttaminen, korvausperiaatteet, perhehoitajan asema, tuen muodot sekä niiden toteuttaminen.

Vaalijalan kuntayhtymän hallitus hyväksyy tämän sääntökirjan. Sääntökirjaa päivitetään perhehoidon vastuuhenkilön toimesta vuosittain, jolloin tarkistetaan muun muassa indeksikorotukset perhehoidon palkkioihin, kulukorvauksiin ja asiakasmaksuihin. Muutoksia maakunnalliseen sääntökirjaan tekee tarvittaessa maakunnallinen perhehoidon työryhmä, jossa on mukana perhehoitajien edustaja. Tämän työryhmän tekemät muutokset hyväksytään Vaalijalan kuntayhtymän hallituksessa.

1.1 Perhehoidon keskeiset käsitteet

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä kunnan on huolehdittava sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan. Perhehoidon tavoite ja toteutustavat on määriteltävä perhehoitoilaisissa. Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Vammaisen henkilö perhehoito on inhimillinen tapa järjestää henkilön asuminen, kun hoidettavan kodissa asuminen ei ole mahdollista tai hänen kannaltaan tarkoituksenmukaista. Perhekodissa asuva henkilö tilastoidaan kotona asuvaksi ja hän on oikeutettu samoihin avo- huollon palveluihin, kuin omassa kodissaan asuva henkilö.

Perhehoitaja on henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa ja on suorittanut hyväksytysti tehtävän edellyttämän ennakkovalmennuksen.

Perhekoti on yksityiskoti, joka on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan, rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Sopivuutta arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin ja perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata henkilön tarpeisiin sekä siihen, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan henkilön.

Pitkäaikainen perhehoito tarkoittaa sitä, että henkilölle on myönnetty perhehoito toistaiseksi ja hän muuttaa perhekotiin asumaan.

Lyhytaikainen perhehoito voi tarkoittaa joko säännöllistä jaksohoitoa tai yksittäistä, määräaikaista hoitajaksoa. Lyhytaikainen perhehoito sopii myös omaishoitajan vapaapäivien sijahoidoksi.

Osavuorokautinen perhehoito on joko päivä- tai yöhoitoa, joka on kestoltaan korkeintaan 12 h/hoitopäivä. Osavuorokautinen perhehoito voi olla kertaluonteista tai säännöllisesti toistuvaa ja myös sen avulla voidaan mahdollistaa omaishoitajien lakisääteisiä vapaapäiviä.

Perhehoito hoidettavan kotona määritellään keston perusteella lyhytaikaiseksi tai osavuorokautiseksi perhehoidoksi. Kotona tapahtuvaa perhehoitoa voidaan järjestää mm. omaishoitajan vapaan järjestämiseksi silloin, kun hoidettavan ei ole tarkoituksenmukaista siirtyä sijaishoidon ajaksi pois omasta kodistaan.

Kiertävä perhehoitaja käy asiakkaan kotona, max 12 tuntia/vrk.

Perhehoidon asiakasmaksu on kunnan/ kuntayhtymän muihin palveluihin verrattavissa oleva lyhytaikaisen tai pitkäaikaishoidon maksu. Pitkäaikaisesta perhehoidosta asiakasmaksu peritään laitoshoidon maksun mukaisesti 85 % nettotulosta.

Toimeksiantosopimus on perhehoitajan ja sijoittavan Vaalijalan kuntayhtymän välinen sopimus, jossa tulee sopia perhehoidon palkkiosta, kulukorvauksesta, käynnistämiskorvauksesta, asiakkaan käyttövaroista, hoidon kestosta, perhehoitajan vapaasta, hyvinvointi- ja terveystarkastuksesta, valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta, irtisanomisesta sekä kunnan ja perhehoitajan välisestä yhteistyöstä.

Sijoittavan kunnan/ kuntayhtymän tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Perhekodin tulee olla sijoitettavan henkilön edun mukainen ja sopiva asumisyhteisö hänelle sekä perhekodin muille asukkaille. Perhehoitajan tukeminen on myös kunnan/ kuntayhtymän velvollisuus.

Perhekodin sijaintikunnan tehtävänä on järjestää ne palvelut ja tukitoimet, mitkä perhehoitoon sijoitettu henkilö tarvitsee. Sijoittavan kunnan tai kuntayhtymän ja sijaintikunnan on tehtävä valvonnallista yhteistyötä.

Perhehoitajan sijaistaminen on lyhytaikaista perhehoitoa, jossa kiertävä perhehoitaja (sijaishoitaja) menee perhehoitajan kotiin hänen vapaapäiviensä ajaksi ja vastaa hoidettavien hoivasta ja huolenpidosta.

Perhehoidon ja omaishoidon ero on siinä, että omaishoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona ennakkovalmennuksen suorittaneen perhehoitajan toimesta. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta voidaan periä asiakasmaksu.

2 Perhehoito

2.1 Perhehoidon tarkoitus ja tavoite

Perhehoito on yksi vaihtoehto palvelutarjonnassa. Perhehoito on inhimillisen, kotoisan ja turvallisen arjen mahdollistava hoivan ja huolenpidon sekä tuen ja ohjauksen muoto. Sen perustana ovat yhteisöllisyys ja perheen arkeen osallistuminen perhehoidossa olevan henkilön tarpeet huomioiden.

Perhehoidossa kunnioitetaan henkilön itsemääräämisoikeutta, otetaan huomioon yksilölliset tarpeet ja toiveet sekä turvallisuus. Perhehoidon vahvuuksia ovat jatkuvuus, kotona asumisen ja hoivan ympäristönä sekä pysyvät ihmissuhteet. Perheen arkeen osallistuminen ja perhehoitajan läsnäolo tukevat henkilön kasvua ja kehitystä, toimintakykyä ja kuntoutumista sekä ylläpitävät hyvää elämänlaatua.

Perhehoito on sopiva hoivan ja huolenpidon sekä tuen ja ohjauksen muoto esimerkiksi silloin, kun toimintakykyyn vaikuttaa (kehitys)vammaisuus tai iän tuoma toimintakyvyn aleneminen, sairaus tai turvattomuuden tunne. Perhehoidon myöntämisessä lähtökohtina ovat henkilön ja hänen perheensä elämäntilanne sekä tuen, ohjauksen, hoivan ja huolenpidon tarve. Perhehoitoon sijoittamisessa otetaan huomioon henkilön toiveet, hänen läheistensä mielipide sekä perhehoitajan arvio omista valmiuksistaan suhteessa henkilön tarpeisiin.

2.2 Perhehoidon järjestäminen

Vaalijala vastaa perhehoidon järjestämisestä. Toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa Vaalijala hyväksyy perhehoitajan ja perhekodin soveltuvuuden perhehoitotehtävään ja valvoo perhehoitoa. Asiakkaan kotikunta tekee hallinnollisen päätöksen perhehoidon ostamisesta Vaalijalan kuntayhtymältä. Perhehoitaja ja Vaalijalan kuntayhtymä solmivat keskenään toimeksiantosopimuksen, jossa sovitaan muun muassa hoitopalkkioista, kulukorvauksista sekä perhehoitajan muusta tuesta. Perhehoidon yhteyshenkilön ja perhehoitajan välinen yhteysdenpito on molemminpuoliseen luottamukseen perustuvan yhteistyön lähtökohta. Perhehoito perustuu aina asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa kuulemiseen ja yhteistyössä laadittuun asiakassuunnitelmaan (hoito- ja palvelusuunnitelmaan).

Vaalijalassa on nimettynä perhehoidon sosiaalityöntekijä ja perhehoidon koordinaattori, jotka tekevät yhteistyötä palvelu-/asiakasohjaajien sekä laskutuksesta ja perhehoidon palkkioiden maksuista vastaavien henkilöiden kanssa. Perhehoidon yhteyshenkilöt koordinoivat perhehoitajien rekrytointia, ennakkovalmennusta, tukea sekä perhehoidon ohjausta ja valvontaa. Vaalijalan kuntayhtymä ylläpitää perhehoitajia ja perhekoteja koskevia tietoja rekisteriselosteen mukaisesti. Perhehoitoa koskevat asiakirjat arkistoidaan asianmukaisesti. Vaalijalan kuntayhtymä tallentaa perhehoitajasta ja perhekodista seuraavat tiedot:

- Nimi, henkilötunnus, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite sekä mahdollinen perhekodin verkkosivujen osoite.
- Kotona asuvat perheenjäsenet (nimi, henkilötunnus, perheenjäsenen tyyppi: puoliso/avopuoliso, lapsi, kotona asuva aikuinen ja onko osallinen perhehoidon toteuttamiseen).
- Perhekodin tiedot, mikäli hoito tapahtuu perhehoitajan kodissa
- Perheen terveydentila ja työkyky, päihteiden käyttö
- Yleistä tietoa perheestä/perhekodista esim. sovittu hoidettavien enimmäismäärä, eläimiä, esteetön jne.
- Palvelujen saatavuus
- Perhehoidossa olevat asiakkaat
- Tiedot ennakkovalmennuksesta: missä toteutunut, ajankohta, valmentajat.
- Kertomusosio: puhelinkeskustelut, sähköpostinvaihdot ja kotikäynnit, jotka koskevat perhehoitajaa tai perhekotia

2.3 Perhehoidon myöntäminen

Perhehoito on sosiaalihuoltolain mukaista avohoitoa ja sen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Palveluohjauksessa huomioidaan asiakkaan osallisuus ja valinnanvapaus sekä tuetaan hänen mahdollisuuttaan tehdä tietoon ja kokemukseen perustava valinta. Perhehoidon järjestämisessä on tärkeää turvata hoidettavan ja hänen läheistensä osallisuus

perhehoitoa suunniteltaessa ja perhehoidon aikana. Tämä tarkoittaa, että henkilö saa ikänsä, kehitystasonsa ja toimintakykynsä mukaisesti ja tarvittavin tukitoimin olla mukana tekemässä elämäänsä liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä niin, että hänen tahtonsa ja etunsa otetaan huomioon. (STM 2017 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Perhehoitoa tarjotaan asiakkaalle palvelumuotona silloin, kun se on asiakkaan kannalta perusteltua, eikä asiakas ole tehostetun palveluasumisen tarpeessa. Yhteistyössä asiakkaan, omaisten ja palveluohjausyksikön/vammaispalvelun työntekijän kanssa arvioidaan asiakkaan palvelutarve ja soveltuvuus perhehoitoon. Perhehoidon yhteyshenkilö arvioi asiakkaan ja hänen omaisensa kanssa perhehoidon ja perhekodin soveltuvuuden asiakkaan tarpeisiin nähden. Perhehoitaja arvioi omia valmiuksiaan toimia perhehoitajana kyseiselle henkilölle. Perhehoitoa suunniteltaessa selvitetään asiakkaan muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä tukitoimien tarve ja saatavuus. Perhehoito käynnistyy aina tutustumisjaksolla.

Asiakkaan on mahdollista saada perhehoitoa:

- hän ei pärjää kotona
- hän kokee turvattomuutta, ahdistuneisuutta, masennusta, yksinäisyyttä kotiin annettavista palveluista huolimatta
- hän tarvitsee toisen henkilön ohjausta, tukea tai läsnäoloa arjessa selviytymiseen enemmän kuin kotiin annettavilla palveluilla voidaan tai on tarkoituksenmukaista häntä tukea
- perhehoito tukee hänen läheistensä jaksamista
- hän tarvitsee ympärilleen tukea antavan perheyhteisön

Asiakkaan on mahdollista saada **lyhytaikaista tai osavuorokautista** perhehoitoa

- tukemaan kotona asumista
- omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien ajaksi
- omaishoitajan jaksamisen tueksi tai esim. omaishoitajan sairastuessa tai omaishoitosuhteen päättyessä
- kuntouttavana jaksena esim. sairaalahoidon jälkeen
- tukemaan lapsen tai nuoren itsenäistymiskehitystä

Asiakkaalle voidaan järjestää perhehoitoa hänen omassa kodissaan silloin, kun se vastaa parhaiten asiakkaan tarpeita sekä ylläpitää ja edistää hänen toimintakykynsä säilymistä.

Perhehoito ei sovellu henkilölle, joka

- tarvitsee jatkuvaa sairaalatasoista hoitoa,
- valvoo öisin ja häiritsee muita,
- tarvitsee säännöllisesti apua öiseen aikaan,
- on aggressiivinen, eikä käyttäytymistä saada hallintaan niin, että perhehoitajan tai muiden perhekodissa asuvien henkilöiden turvallisuus voitaisiin turvata,
- pyrkii määrätietoisesti pois, minkä johdosta valvonta ja turvallisuus vaarantuvat,
- ei halua vastaanottaa perhehoitoa,
- ei sitoudu yhteistyöhön tai jonka omaiset eivät sitoudu yhteistyöhön

3 Perhehoitajan ja perhekodin hyväksyminen

3.1 Perhehoitaja

Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka kunnan tai kuntayhtymän kanssa tekemänsä **toimeksiantosopimuksen perusteella** antaa perhehoitoa omassa yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoitaja ei ole työsuhteessa kuntaan/ kuntayhtymään eikä yksityinen palveluntuottaja.

Perhehoitajuudesta kiinnostuneelle henkilölle on annettava riittävästi tietoa ja tukea ennen perhehoitajaksi ryhtymistä. Perhehoitajuus on koko perheen asia ja se vaatii kaikkien perheenjäsenten hyväksymisen ja sitoutumisen tehtävään. Kunta/ kuntayhtymä hyväksyy henkilön soveltuvuuden perhehoitajaksi. Perhehoitajien valmennuksessa käytetään Perhehoitoliiton valmennusohjelmaa.

Perhehoitajan ennakkovalmennuksen tavoitteena on:

- taata jokaiselle asiakkaalle tasavertainen mahdollisuus päästä hyvin perhehoitajuuteen perehtyneeseen ja sitoutuneeseen perheeseen
- antaa perhehoitajuutta harkitseville mahdollisuus saada ennalta riittävästi tietoa tehtävästä, jotta he voivat tehdä tietoon perustuvan päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä
- taata perhehoidossa oleville henkilöille hyvä hoiva ja huolenpito niin, että perhehoitajalla on riittävästi tietoja ja taitoja vastata yksilöllisiin tarpeisiin ja tehdä yhteistyötä asiakasta koskevissa asioissa perhehoidossa olevan henkilön läheisten, asiakkaan kotikunnan, Vaalijalan kuntayhtymän ja muiden tahojen kanssa

Vammaisten henkilöiden perhehoitajalta edellytettävät valmiudet:

- tukea hyvän elämän toteutumista (hoiva ja huolenpito)
- tukea kehitystä ja toimintakykyä voimavaroiltaan
- tukea perhesuhteita ja yhteydenpitoa muihin läheisiin
- tehdä yhteistyötä
- sitoutua perhehoitajan tehtävään

3.2 Perhekoti

Perhekoti on Vaalijalan kuntayhtymän hyväksymä yksityiskoti, jossa annetaan perhehoitoa. Perheen jäsenten tulee hyväksyä ja olla yksimielisiä perhehoitotoiminnasta. Sopivuutta arvioitaessa huomioidaan myös perheen ihmissuhteet ja kodin ilmapiiri. Perhekodissa tulee mahdollisimman hyvin huomioida esteettömyys ja turvallisuus. Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalle tulee pääsääntöisesti olla oma huone, tai mahdollisuus yksityisyyteen tulee turvata muulla tavoin. Kodin hyväksymisessä perhekodiksi arvioidaan seuraavia asioita:

Perhekodin tulee olla:

- rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle perhehoidolle sopiva
- tarkoituksenmukainen ja kodikas
- ilmapiiriltään myönteinen

- sijainniltaan perhehoidossa olevien henkilöiden tarvitsemien muiden palvelujen ja läheisten yhteydenpidon kannalta toimiva
- turvallinen:
 - o perhekodin ympäristö on perhehoidossa olevalle henkilölle sopiva, perhekotiin on mahdollisuus tarvittaessa järjestää apuvälineitä, esteetön ympäristö tai erityisvarustus
 - o perhekodin turvallisuutta koskevista asioista toimitaan paikallisen pelastusviranomaisen ohjeen mukaisesti huomioiden, että perhekoti on yksityiskoti

Perhehoitoon tulevalle henkilöllä tulee olla:

- mahdollisuus sekä yhteisöllisyyteen että yksityisyyteen
- halutessaan mahdollisuus osallistua oman huoneensa kalustamiseen ja sisustamiseen
- mahdollisuus käyttää kodin yhteisiä tiloja
- tasa-arvoinen asema muiden perhekodin jäsenten kanssa

Perhekodit kuuluvat paloturvallisuuden osalta omavalvonnan piiriin ja rakennuksen omistajan ja haltijan on itse huolehdittava tilojensa turvallisuudesta. Pelastuslaissa (2011) ja asetuksessa palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (2009) säädetään muun muassa palovaroittimien määrästä ja sijoittamisesta, alkusammutuskaluston sijoittamisesta ja tehosta sekä poistumisturvallisuudesta. Pelastusviranomaiset voivat asettaa perhekodille erityisiä turvallisuusvaatimuksia pelastuslain perusteella.

3.3 Perhekodissa hoidettavien määrä

Sijoittava kunta/kuntayhtymä arvioi aina sijoitettavien henkilöiden määrän huomioiden perhehoitajan valmiudet ja mahdollisuudet vastata asiakkaan tarpeisiin. Lisäksi huomioon otetaan perhehoidossa olevien henkilöiden keskinäinen kanssakäyminen, heidän tarvitsemansa hoidon, huolenpidon, tuen ja ohjauksen määrä sekä perhekodin tilat ja varusteet. Mikäli perhehoidon toiminnan luonne on perhehoitajan kodissa tapahtuvaa osa-vuorokautista päiväi-kaista perhehoitoa, perhehoidettavien määrä voi harkituissa tapauksissa olla enemmän kuin perhehoitolaissa asetettu enimmäismäärä.

4 Toimeksiantosopimus

"Perhehoitajan ja kunnan välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

- 1) perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta;*
- 2) perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;*
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;*
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;*
- 5) perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta;*
- 6a) hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä;*

- 6) *perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;*
- 7) *toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta;*
- 8) *tarvittaessa muista perhekotia ja perhehoitoa koskevista seikoista*
- 9) *yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken.*

Toimeksiantosopimuksessa perhehoitaja ja kunta/kuntayhtymä sopivat perhehoitosuhteen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoitoon sijoitettavan henkilön osalta erikseen ennen perhehoitoon tulevan henkilön muuttoa perheeseen tai perhehoitajaksojen aloittamista.

Toimeksiantosopimus tehdään yhteisessä sopimusneuvottelussa ja sen allekirjoittavat perhehoitaja/t ja kunnan/ kuntayhtymän edustaja (viranhaltija), Vaalijalassa avopalvelujen johtaja. Sen allekirjoittavat molemmat sijoittajan hyväksymät perheenjäsenet, koska he molemmat vastaavat perhehoidossa olevien henkilöiden hoivasta ja huolenpidosta. Toimeksiantosopimus tarkistetaan perhehoitotilanteen muuttuessa ja siinä viitataan päivämäärällä vahvistettuun sääntökirjaan, joka on sopimuksen liitteenä. Toimeksiantosopimuksen liitteenä voi olla perhehoidossa olevan henkilön asiakassuunnitelma /hoito- ja palvelusuunnitelma /kuntoutussuunnitelma, johon on kirjattu mm. perhehoidossa olevan henkilön muiden palveluiden järjestäminen, edunvalvonta sekä suunnitelma käyttövaroista.

4.1 Perhehoitajaa sijaistavan toimeksiantosopimus

Perhehoitajaa sijaistavan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) *sijaiselle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta;*
- 2) *tarvittaessa sijaiselle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;*
- 3) *toimeksiantosopimuksen voimassaolosta;*
- 4) *tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.*
- 5) *tarvittaessa sijaisen vapaapäivien korvauksesta*

Perhehoitajaa sijaistavat ovat käyneet kunnan/ kuntayhtymän järjestämän joko perhehoitajille tai kiertäville perhehoitajille tarkoitetun ennakkovalmennuksen. Vaalijalan perhehoidon vastuuhenkilön on varmistettava sijaishoitajan kelpoisuus tehtävän hoitamiseen yhteisessä tapaamisessa. Sijaishoitajalle toimitetaan hyvän perhehoidon varmistamiseksi tarvittavat perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat tiedot. Perhehoitolain säädökset huomioidaan myös sijaishoidon aikana.

4.2 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Toimeksiantosopimus irtisanotaan kirjallisesti. Ensisijaisesti perhehoitoa jatketaan perhehoidossa vielä irtisanomisajan. Mikäli perhehoito kuitenkin päättyy irtisanomisaikana, perhehoitajalle maksetaan jäljelle jäävältä irtisanomisajalta hoitopalkkio kokonaisuudessaan. Mikäli toimeksiantosopimus puretaan, hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen päättyvät asiakkaan siirtyessä pois perhehoidosta.

Toistaiseksi voimassa olevassa toimeksiantosopimuksessa voidaan tarvittaessa sopia määräaika, jonka aikana sopimus voidaan puolin tai toisin päättää ilman irtisanomisaikaa. Hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen päättyvät perhehoidossa olevan henkilön siirtyessä

pois perhekodista. Tämän ns. tutustumisjakson tarkoitus on varmistaa perhehoidon tarkoituksenmukaisuus niin perhehoidossa olevan henkilön, hänen omaisensa kuin perhehoitajan kannalta sekä sitoutuminen perhehoitoon. Perhehoidossa olevan henkilön siirtyminen pois perhekodista sovitaan yhdessä neuvotellen osapuolten kesken.

5 Perhehoidon palkkiot ja korvaukset

Perhehoitajalle maksetaan toimeksiantosopimuksessa sovitus jokaisesta hoidettavasta henkilöstä hoitopalkkio ja kulukorvaus. Lisäksi perhehoitajalle voidaan maksaa perhehoidon alkamisen yhteydessä käynnistämiskorvaus yhdessä sovittuun tarpeen mukaan. Eduskunta vahvistaa hoitopalkkion sekä kulu- ja käynnistämiskorvauksen vuosittaiset indeksitarkistusten määrät. Perhehoidon yhteyshenkilö tarkastaa vuosittaiset indeksikorotukset. Hoitopalkkio ja kulukorvaus maksetaan toteutuneiden perhehoitojaksojen mukaan kuukauden lopussa.

5.1 Hoitopalkkio

Perhehoidosta maksettava hoitopalkkio perustuu kunkin perhehoidossa olevan henkilön asiakassuunnitelmassa/ hoito- ja palvelusuunnitelmassa kuvattuun hoivan ja huolenpidon tarpeeseen. Vammaisen henkilön toimintakyvyn sekä hoivan, huolenpidon, tuen ja ohjauksen tarvetta arvioidaan yhteisesti käytettävällä menetelmällä.

Erityisessä kuntoutuksen tarpeessa tai muussa vastaavassa **erityistilanteessa** hoivasta ja huolenpidosta maksettavaa hoitopalkkiota voidaan korottaa tapauskohtaisesti. Tällöin hoivan ja huolenpidon tarve on pysyvästi tai erityistilanteissa tilapäisesti (esim. kuntoutuminen) merkittävästi suurempi kuin normaalisti perhehoidosta vastaavan tahon harkintaan perustuen. Sijoittaja arvioi tilannetta säännöllisesti, tapauskohtaisesti erikseen sovituin välein. Mahdollinen erityistilanne ei kuitenkaan edellytä perhehoidon päättymistä, kun asiasta on sovittu yhteisesti. Hoitopalkkio on veronalaista tuloa ja siitä kertyy eläkettä. Hoitopalkkion maksuista keskeytysten aikana on tässä sääntökirjassa sovittu erikseen.

Mikäli perhehoito kestää yli 14 vrk yhtäjaksoisesti tai perhehoitaja sijaistaa toista perhehoitajaa, perhehoitajalle maksetaan hoitojaksosta pitkäaikaisen perhehoidon mukainen hoitopalkkio.

Osavuorokautisen perhehoidon palkkioon oikeuttava aika alkaa, kun perhehoitaja aloittaa tehtävän perhekodissa tai perhehoidettavan kotona. Mikäli osavuorokautinen perhehoito jatkuu yli 12 h, siitä maksetaan lyhytaikaisen perhehoidon mukainen hoitopalkkio.

Perhehoitolain mukainen hoitopalkkion perusmaksu on 1.1.2021 alkaen vähintään 826,90 euroa kuukaudessa henkilöltä. Perhehoidossa hoitopalkkio määräytyy hoidettavan henkilön tuen, ohjauksen ja hoivan tarpeen mukaan. Hoitopalkkion määrä ja määräytymisperusteet on kirjattu liitteeseen.

Perhehoitajalle maksettavaa hoitopalkkiota määriteltäessä arvioidaan ohjauksen ja tuen tarve päivittäisissä askareissa. Asiakas tarvitsee yksilöllisen tarpeensa mukaisesti tukea ja ohjausta seuraavissa toiminnoissa: ruokahuolto, itsestä huolehtiminen (henkilökohtaisen hygienian hoito, WC-asiointi), terveydentilasta huolehtiminen ja asiakaskohtainen kuntoutus

sekä psyykkinen tuki, keskustelun tarve ja toisen henkilön läsnäolon tarve. Palvelujen, ohjauksen, tuen ja avun tarvetta selvitetään monialaisesti asiakas- tai palvelusuunnitelmaa laadittaessa. Keskustelussa ovat mukana asiakas, kotikunnan palveluohjaaja, perhehoitaja, asiakkaan läheiset sekä muut tarpeelliset tahot.

5.2 Vammaisten henkilöiden perhehoidon kulukorvaukset

Perhehoitolain mukainen kulukorvauksen vähimmäismäärä on 1.1.2021 alkaen 424,16 €/kk. Kulukorvauksen määrästä Vaalijalan perhehoidossa on kirjattu liitteeseen.

Kulukorvausta voidaan korottaa erityisen vaativaa erityishoitoa tarvitsevien kohdalla, jos esim. hoitokustannukset ovat normaalia suuremmat. Tällöin yksilöllisessä määrittelyssä huomioidaan hoitotyön määrä ja sisällön vaativuus. Arviointia tehtäessä huomioidaan mm. asiakkaan erityistarpeet kuten kommunikaatiotaidot, vamma, terveydentila, liikkuminen, muu erityinen tarve.

Jos hoidettava oleskelee tilapäisesti poissa perheestä (esim. sairaalassa, leirillä, lomalla) **ja saa ylläpidon muualta**, kulukorvaus maksetaan tältä ajalta **40 %:lla vähennettynä**. Kulukorvaukseen katsotaan pääsääntöisesti kuuluvan seuraavat asiat:

Perhehoidon kulukorvauksen määrittelyperusteena ovat todelliset perhehoidosta aiheutuvat kustannukset. Kulukorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa, jonka voi ilmoittaa verottajalle verovähennyskelpoisena tulonhankkimiskuluna.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa kulukorvaukseen sisältyvät:

- ravintomenot
- tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset (kuten käsikauppalääkkeet ja laastarit), joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata, pesuaineet ja hygieniatuotteet o vaipat, kertakäyttökäsineet ja/tai -poikkilakanat, haavanhoitotarvikkeet toimitetaan hoitotarvikejakeluna
- asumisesta aiheutuvat menot, kuten jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi, kodin kiinteistön kunnossapito, kodin puhtaanapito ja kodin sekä irtaimiston kuluminen
- vaatehuollosta aiheutuvat kustannukset (sähkö, vesi, pesuaineet, koneiden kuluminen)
- omalla autolla ajettut tavanomaiset perhehoidossa olevan henkilön asioihin tai mukana olemiseen liittyvät matkakulut o perhehoitajan tukimuotoihin liittyvät matkakulut korvataan erikseen o toimeksiantosopimuksessa määritellään asiakaskohtaisesti ne matkakulut, jotka korvataan perhehoitajalle erikseen
- perhehoidossa olevan henkilön/perhehoidon/perhekodin asioiden hoitamisesta aiheutuvat puhelinkulut
- kiinteistön, kodin irtaimiston sekä henkilö- tai vahinkovakuutukset
- kohtuulliset virkistystoiminnan kulut, kuitenkin niin, että pääsääntöisesti virkistystoiminnan kulut perhehoidossa oleva henkilö maksaa omista varoistaan.

Lääkärin määräämät asiakkaan henkilökohtaiset sairaus- ja terveydenhoitomenot korvataan erikseen ylimääräisenä kulukorvauksena.

Lisäksi perhehoitajalle voidaan korvata äkillisistä erikoisjärjestelyistä aiheutuneita kustannuksia tapauskohtaisesti.

5.3 Perhehoidosta aiheutuvat matkakulut

Vammaisen henkilön lyhytaikaisen perhehoidon kuljetukset perhehoitopaikan ja kodin välillä korvataan perheelle, lyhytaikaiselle perhehoitajalle tai muulle kuljetuksesta huolehtineelle henkilölle, esim. vanhemmalle Kelan taksan mukaisesti. Mikäli lyhytaikaisen perhehoidon asiakkaan kodin ja perhehoitopaikan välinen yhdensuuntainen matka ylittää 50 km, kuljetuskustannuksista sovitaan erikseen kotikunnan kanssa. Eriksien ei yleensä korvata matkoja, jotka on tehty hoitojakson aikana muualle, esim. kulttuuritapahtumiin, koulukuljetus tms. Tällaiset matkat ja niistä aiheutuvat kulut pitää tilapäisen perhehoitajan sopia huoltajan kanssa erikseen. Pitkäaikaisen perhehoidon osalta korvataan perhehoitajan vapaajärjestelyistä johdettavista kuljetuksista kuusi yhdensuuntaista matkaa lomakauden aikana. Pitkäaikaisen perhehoidon osalta perheen tavanomaiset virkistysmatkat sisältyvät kulukorvaukseen.

5.4 Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajan on haettava käynnistämiskorvausta yhden vuoden sisällä toiminnan aloittamisesta kunkin asiakkaan osalta. Käynnistämiskorvauksella korvataan ainoastaan asiakkaan tilanteesta johtuvia aloitusvaiheen kustannuksia, joita voivat olla esim. oman huoneen kalusteet tai asuntoon kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt, ja joihin korvausta ei voi saada muualta. Asiakkaan omia varoja voidaan myös käyttää aloitusvaiheen henkilökohtaisiin hankintoihin.

Jos perhehoitaja lopettaa toimintansa alle neljän vuoden kuluessa, voidaan osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin. Kuoleentumisaika on *enintään* 48 kk (4 vuotta). Kuoleentumisaika alkaa perhehoitosijoituksen alkamisesta.

Perhekodin normaaliin varustamiseen ja irtaimiston hankintaan korvauksia ei myönnetä. Käynnistämiskorvauksella tehtävistä hankinnoista tehdään hankintasuunnitelma ja kustannusarvio ja niistä sovitaan etukäteen Vaalijalan perhehoidon työntekijöiden ja perhehoitajan kanssa. Myönnetty käynnistämiskorvaus merkitään toimeksiantosopimukseen ja hyväksytyt hankinnat maksetaan kuitteja vastaan.

Käynnistämiskorvauksella tehdyt kiinteät hankinnat ovat kunnan/ kuntayhtymän omaisuutta ja niiden poistoaika on neljä vuotta siten, että hankinnan arvosta poistuu kunakin vuonna neljäsosa (25 %). Mikäli perhehoito päättyy lyhyemmän ajan kuluessa, voidaan sopia osan takaisinmaksusta, esimerkiksi pyytämällä perhehoitajalta ostotarjous, tai osa hankinnoista palautetaan kunnalle/ kuntayhtymälle. Kiinteisiin hankintoihin eivät kuulu kulutustavarat, joiden käyttöikä on 1-3 vuotta.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa olevien henkilöiden erityistarpeet huomioidaan jo perhehoitoa suunniteltaessa aina tapauskohtaisesti. Apuvälinetarpeen arvioinnin seurauksena myönnettyt päivittäiseen toimintaan liittyvät apuvälineet myönnetään perhehoidon asiakkaalle maksettua apuvälinelainaamosta.

Perhehoidossa asuva vaikeavammaisen henkilö voi olla oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin, kuten esimerkiksi kuljetuspalveluun, henkilökohtaiseen apuun tai asunnonmuutostöihin. Kunta korvaa vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

5.5 Perhehoidon hoitopalkkiot ja kulukorvaukset keskeytysten ajalta

5.5.1 Perhehoitajan sairastuessa

Perhehoitajan sairastuessa hänen tulee ilmoittaa sairastumisesta ilman viivytystä perhehoidon vastuuhenkilölle. Mikäli poissaolo jatkuu yli kolme päivää, siitä tulee toimittaa sairauslomatoimisto. Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastuspäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä (sairausvakuutuslaki 8 luku 7 §). Kulukorvauksena maksetaan samalta ajalta 60 %. Edellytyksenä omavastuuajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua. Perhehoitaja on oikeutettu hakemaan sairauspäivärahaa Kelasta omavastuuajan jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairausvakuutuspäivärahan suuruusena (sairausvakuutuslaki 7 luku 1 §).

Jos perhehoidossa oleva henkilö hoidetaan perhehoitajan sairausloman aikana perhehoidossa perhehoitajan puolison tai muun oman verkoston avulla (perhehoidon vastuutyöntekijän hyväksymä), hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan normaalisti perhehoitajalle tai puolisolalle/muulle verkostolle. Sen lisäksi perhehoitaja voi hakea Kelan sairauspäivärahaa.

Perhehoitajan on huomiotava, ettei perhehoitajalle myönnetty tapaturmavakuutus maksa päällekkäistä korvausta, jos sairausloman ajalta maksetaan myös hoitopalkkio. Jos samassa taloudessa on kaksi perhehoitajaa, tapaturmalle altistuneen perhehoitajan hoitopalkkio tulee ohjata toiselle perhehoitajalle.

5.5.2 Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä

Jos perhehoito keskeytyy tai päättyy perhehoitajasta riippumattomasta syystä, suoritetaan hoitopalkkio yhden (1) kuukauden ajalta keskeytyksen alkamisesta, kuitenkin enintään kahden (2) kuukauden ajalta saman kalenterivuoden aikana. Jos hoidettava on muusta hoitoon sijoittajan hyväksymästä syystä poissa perhehoidosta (esim. perhehoitajan vapaa-oikeuden ylittävä vapaa tai sairaus), suoritetaan näiltä poissaolopäiviltä palkkio enintään yhden kuukauden ajalta saman kalenterivuoden aikana. Vuoden kestävä kertymisajan laskenta käynnistyy siitä päivästä, jolloin hoito ensimmäisen kerran keskeytyy yli kolmen vuorokauden ajaksi. Keskeytyksen aikana perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä perhehoidossa olevaan henkilöön ja olevan yhteistyössä hoitavan tahon sekä perhehoidon yhteyshenkilön kanssa. Hoidettavan tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana edellytykset perhehoidon järjestämiselle ovat lakanneet. Mikäli perhehoito päättyy sovituksi ilman irtisanomisaikaa (ns. tutustumisaika) tai perustuu toimeksiantosopimuksen purkamiseen, palkkiot ja kulukorvaukset päättyvät henkilön siirtyessä pois perhehoidosta.

Kuolemantapauksen yhteydessä perhehoidon päättymisestä päätetään tapauskohtaisesti huomioiden perhehoitajan vastuulle sovittu vainajan hautausjärjestelyistä ja muista vastaavista tehtävistä aiheutuva työmäärä ja kustannukset. Kotikunnan maksuosuus peritään myös tältä ajalta.

6 Perhehoitajan asema

6.1 Perhehoitajan oikeus vapaaseen

Vapaata kertyy kolme (3) arkipäivää kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona perhehoitaja on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Vuodessa vapaata kertyy yhteensä 36 arkipäivää. Kalenterivuoden aikana kertyneet vapaat on pidettävä 1.1. - 31.12. välisenä aikana. Mikäli Vaalijala järjestää asiakkaan hoidon perhehoitajan vapaan ajaksi, perhehoitajan tulee ilmoittaa suunnitellun vapaan ajankohta vähintään kaksi kuukautta aikaisemmin perhehoidon työntekijälle. Mikäli perhehoidossa on useampi kuin yksi henkilö, tulee vapaa järjestää kaikkien perhehoidossa olevien henkilöiden osalta yhtä aikaa. Perhehoitajan vapaan toteuttamisesta ja korvausten suorittamisesta sovitetaan toimeksiantosopimuksessa. Perhehoidon yhteyshenkilö järjestää yhteistyössä perhehoitajan ja kunnan/ kuntayhtymän kanssa perhehoidossa olevien ikäihmisten hoidon perhehoitajan vapaan aikana.

Sijaisjärjestelyn vaihtoehdot:

Vaalijalan järjestämiä sijaishoitomuotoja ovat tällöin:

- tilapäinen perhehoitosijoitus toiseen perheeseen
- tilapäisjakso kuntoutuskeskuksessa
- kiertävä perhehoitaja hoitajan kotiin

Vaihtoehtoisesti perhehoitaja voi valita vapaa-oikeutensa toteutustavan siten, että hän itse järjestää tarvittavan sijaishoidon. *Sijaishoidon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset korvataan perhehoitajalle siten, että hänelle maksetaan vuonna 2021 kulukorvaukseen sisältyvänä lisäosana **158,70 euroa** kuukaudessa näiden kulujen peittämiseen (korotus 0,20%).*

Sijaishoidon muodon ja ajankohdan järjestämisessä pitää tällöin perhehoitajan vapaatarpeen lisäksi huomioida asiakkaan lomanvieron ja virkistäytymisen vaatimukset. Määräaikaisissa alle yhden vuoden perhehoitosopimuksissa ko. kulukorvauslisää ei makseta. Näissä tapauksissa vapaa-oikeuden toteuttaminen sovitaan erikseen toimeksiantosopimusta laadittaessa.

Vapaa-oikeuden toteutustavasta on sovittava yhdyshenkilön kanssa **helmikuun** loppuun mennessä, ellei toimeksiantosopimuksesta muuta johdu.

Perhehoitajan järjestäessä itse vapaan edellyttämän sijaishoidon, sen muodosta ja ajankohdasta on etukäteen sovittava yhdyshenkilön kanssa.

Jos perhehoitaja järjestää itselleen lisävapaata oman läheisverkostonsa avulla, vapaa ei kulu hänen edellä kuvattua oikeuttaan vapaisiin ja perhehoitaja vastaa itse sijaiskuluista. Vähintään vuorokauden kestävät lisävapaat tulee ilmoittaa perhehoidon vastuutyöntekijälle. Sijaisen tulee olla perhehoidon vastuuhenkilön tiedossa ja hyväksymä.

6.2 Maksut perhehoitajan vapaan ajalta

Pitkäaikaisessa perhehoidossa perhehoitajalle maksetaan vapaan ajalta täysi hoitopalkkio ja 60 % kulukorvauksesta, jos perhehoidossa oleva henkilö on sijoitettuna muualle. Jos perhehoitajalle tulee sijainen perhekotiin, perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus täysimääräisinä.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa perhehoitajalle kertyneet vapaat korvataan rahana toimeksiantosopimuksessa sovittuna ajankohtana. Maksuperusteena on kunkin kuukauden hoitopalkkio jaettuna toteutuneiden hoitovuorokausien määrällä.

Mikäli perhehoito järjestetään toisessa perhekodissa, maksetaan sijaisena toimivalle perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus lyhytaikaisen perhehoidon palkkioiden mukaisesti jokaisesta perhehoidossa olevasta henkilöstä. Palkkiot ja kulukorvaukset maksetaan myös saapumis- ja lähtöpäivältä.

Perhehoidon päättyessä pitämättömät vapaat korvataan rahana kuten tilanteessa, jossa vapaat olisivat toteutuneet. Irtisanomisajalta vapaita ei enää kerry mikäli hoidettava on siirtynyt muualle ennen irtisanomisajan päättymistä.

6.3 Perhehoitajan eläketurva

Perhehoitajan eläketurva määräytyy peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion perusteella. Perhehoitajan vanhuuseläkeiän alaraja nousee asteittain siten, että 1962 syntyneillä se on 65 vuotta. Yläikäraja on aina 5 vuotta korkeampi. Yli 70-vuotiaiden perhehoitajien kanssa käydään arviointikeskustelu perhehoidon jatkamisesta ja tarvittaessa voidaan pyytää terveydentilasta lääkärintodistus. Perhehoitajan on ilmoitettava perhehoidon vastuutyöntekijälle eläkkeelle siirtymisestä vähintään kaksi kuukautta etukäteen.

6.4 Perhehoitajan, perhehoidossa olevan henkilön sekä perhekodin vakuutukset

Perhehoidon järjestämisestä vastaava taho vakuuttaa toimeksiantosopimuksen allekirjoittaneen/allekirjoittaneet perhehoitajat työssä tapahtuvan tapaturman varalta. Perhehoidon järjestämisestä vastaavalla taholla ei ole lakisääteistä velvollisuutta ottaa tapaturmavakuutusta perhehoidossa olevalle henkilölle tai vakuutusta perhehoidossa olevan henkilön aiheuttamiin vahinkoihin. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen, ja varmistaa, että se sisältää myös perhehoidossa olevien ikäihmisten vahinkovakuutuksen.

7 Perhehoitajan tuki

Perhehoitajan perhehoitolain mukaiseksi vastuutyöntekijäksi nimetään perhehoidon vastuuhenkilö, joka vastaa perhehoitajan saamasta tuesta. Perhehoidossa olevan ikäihmisen hoito- ja palvelusuunnitelmasta vastaa kunnan/ kuntayhtymän työntekijä, joka tuntee ikäihmisen parhaiten yhteistyössä perhehoidon vastaavan henkilön kanssa.

Toimeksiantosopimuksessa sovitaan yhteistyöstä kunnan/ kuntayhtymän ja perhehoitajan kesken. Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki ovat ratkaisevan tärkeitä. Käytännössä yhteistyö perhehoidon koordinaattorin ja perhehoitajan kesken toteutuu säännöllisellä yhteydenpidolla puhelimitse, etäyhteyksillä ja sähköpostilla sekä eri tavoilla järjestetyissä tapaamisissa perhekodissa ja sen ulkopuolella. Vuosittaisessa kehityskeskustelussa perhehoitaja ja perhehoidon koordinaattori arvioivat myös yhteistyön toimivuutta.

7.1 Perhehoitajan valmennus, yhteistyö, täydennyskoulutus ja työnohjaus

Ennakkovalmennus on tarkoitettu perhehoitajaksi aikoville henkilöille ennen perhehoidon aloittamista. Ennakkovalmennuksessa käytetään Perhehoitoliiton perhehoidon valmennusohjelmaa. Alueella uutena aloittavan, muualla aiemmin jo toimineen perhehoitajan valmennuksesta sovitaan tapauskohtaisesti ja se toteutetaan perhehoitajan tarpeiden ja perhehoitoa saavan henkilön hoito- ja palvelusuunnitelman perusteella. Perhehoitajan jo suorittamasta perhehoidon ennakkovalmennuksesta saatu todistus ja loppuarvioinnin sisältö tarkastetaan ja käydään läpi yhdessä keskustellen.

Yhteydenpito perhehoitajan ja perhehoitoa järjestävän tahon välillä vähintään kerran kuukaudessa tai tarvittaessa.

Vaalijala järjestää perhehoitajille 1 - 2 päivän vuotuisen koulutuksen ja/tai vertaistuellisen työkokoustilaisuuden. Perhehoitajilla on mahdollisuus osallistua lisäksi vapaavalintaisesti Vaalijalan kuntayhtymän järjestämään koulutukseen 1-2 päivänä vuodessa. Koulutuspäiviin osallistumisesta on sovittava ennakkoon perhehoidon yhdyshenkilön kanssa.

Perhehoitajille järjestetään työnohjausta tarvittaessa. Matkakustannukset työnohjaukseen korvataan Kelan matkakorvaustaksan mukaisesti.

Ennen perhehoidon alkamista perhehoitajan on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä johtuen valmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa perhehoidon alkamisesta.

Perhehoidon yhteyshenkilö vastaa ennakkovalmennusten, täydennyskoulutusten ja työnohjauksen järjestämis- ja osallistumisjärjestelyistä ja Vaalijala vastaa niistä aiheutuvista kustannuksista. Perhehoidon ajankohtaisia asioita käsitellään perhehoidon vastuutyöntekijän koordinoimana.

7.2 Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset järjestetään perhehoitajan asuinkunnan läheisyydessä sijaitsevassa Vaalijalan työterveyshuollon toimipaikassa ja sen sisältö vastaa soveltuvin osin sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta perhehoitajien terveystarkastuksesta.

Tarkastuksen sisältö vastaa Kuntaliiton ohjetta perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksista (2017) <https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Perhehoitajien%20hyvinvointi%20ja%20terveystarkastukset.pdf> (Kuntaliitto; perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset käytännöksi kunnissa 8.6.2017). Hyvinvointi- ja terveystarkastuksessa terveydenhuollon ammattilainen arvioi tilannetta yhdessä perhehoitajan kanssa ja laatii yhteenvedon tilanteesta sekä tarvittavista jatkotoimista.

8 Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiat

8.1 Perhehoidossa olevan henkilön asema ja oikeudet

"Asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan." Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.

8.2 Hoito- ja palvelusuunnitelma/asiakassuunnitelma

Jokaiselle perhehoitoa aloittavalle henkilölle tehdään tai päivitetään hoito- ja palvelusuunnitelma/asiakassuunnitelma yhteistyössä perhehoidon vastuutyöntekijän, kunnan/ kuntayhtymän työntekijän, perhehoidossa olevan henkilön ja hänen lähiomaistensa, perhehoitajan sekä tarvittavien muiden perhehoidossa olevan hyvinvointiin osallistuvien työntekijöiden kanssa (viimeisin hoitotaho). Suunnitelmaan kirjataan perhehoidon tavoitteet ja toteuttaminen. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään terveydentilan ja/tai toimintakyvyn muuttuessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Perhehoitajalle toimitetaan turvallisen perhehoidon toteuttamiseksi ja hoidettavan toimintakyvyn seurannan turvaamiseksi henkilöä koskevat tiedot, kuten henkilötiedot, diagnoosit, toimintakyvyn kuvaus, ajantasainen lääkelista, lääkehoito, allergiat, ruokavalio, tarvittava seuranta (paino, laboratoriokokeet) sekä omaisten yhteystiedot.

8.3 Lääkehoito perhehoidossa

Pitkäaikaisessa perhehoidossa vammaisen henkilön lääkehoito toteutetaan yhteistyössä hoitavan tahon kanssa. Perhehoidossa olevan henkilön lääkkeiden jakaminen voidaan toteuttaa annosjakeluna apteekissa (Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu, dnro 809/4/11, lääkkeiden annosjakelusta avohoidossa). Lyhytaikaisessa perhehoidossa henkilöllä tulee olla mukana perhekotiin tultaessa ajantasainen lääkelista ja lääkkeiden tulee olla jaeltuina dosetteihin perhehoitojakson ajaksi. Pistoshoitoa vaativa lääkehoito toteutetaan joko koulutuksen saaneen ja osaamisen tason varmistaneen perhehoitajan toimesta tai kotihoidon toimesta.

Perhehoitajaa tuetaan riittävän osaamisen saavuttamiseen lääkehoidon käytäntöjen, vaikutusten ja seurannan osalta.

8.4 Perhehoidon asiakasmaksut

Perhehoidon asiakasmaksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen ([912/1992](#)) 19 §:ssä. Perhehoitolaissa tarkoitettua perhehoidosta lukuun ottamatta lastensuojelulain perusteella järjestettyä perhehoitoa, voidaan periä asiakasmaksulain 7 c §:ssä säädetty maksu. Asiakasmaksulain 7 c § määrittelee pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun periaatteet. Tämän perusteella **pitkäaikaisesta perhehoidosta** peritään maksu samalla tavoin kuin pitkäaikaisesta laitoshoidosta. Pääsäännön mukaan perhehoidon maksu määrätään hoidossa olevan henkilön henkilökohtaisten tulojen perusteella ja se voi olla enintään 85 prosenttia hoidossa olevan nettokuukausituloista. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilön henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 180 euroa.

Se sisältää perhehoidossa olevan henkilön kaikki asumisen, ruuan, tarvikkeiden, hoivan ja huolenpidon sekä hoidon (ei lääkehoito) kulut. Sairaala- tai muun laitoshoidon ajalta perhehoidon asiakasmaksu keskeytetään niin, että päällekkäisiä maksuja ei aiheudu.

Asukkaan maksuosuuden määrittelyssä huomioidaan, että asukkaalle jää säännöllisistä kuukausituloistaan omaan käyttöön kunnan/ kuntayhtymän käytännön mukainen osuus. Kuljetukset perhehoitoon ja perhehoidosta ovat erityishuoltona asiakkaalle korvattavia. Tarvittaessa ne voidaan järjestää vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain mukaisina kuljetuksina.

Alle 16-vuotiaista lasten lyhytaikaisesta perhehoidosta ei peritä asiakasmaksua. Sen sijaan 16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta peritään kuntouttavan hoidon maksu 16,90€ ([asiakasmaksuasetus 912/1992 § 14](#)). Mikäli lyhytaikaista perhehoitoa järjestetään omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään asiakkaalta omaishoidon lakisääteisen maksun 11,40 € /vrk. Huollollisilla tai taloudellisilla syillä maksua saatetaan pienentää tai poistaa kokonaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n mukaan asiakasmaksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

8.5 Perhehoidossa olevan henkilön yksityis- ja käyttövarat

Perhehoidossa olevan henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen, hänen edunvalvojalleen tai omaiselleen. Perhehoitajan tulee neuvotella perhehoidossa olevan henkilön varojen käyttöä koskevista periaatteista hänen itsensä, hänen edunvalvojansa tai omaisensa kanssa. Perhehoitaja ei voi toimia perhehoidossa olevan henkilön edunvalvojana tai yksityisvarojen hoitajana. Perhehoitoon tulevalle henkilölle voidaan tarvittaessa hakea edunvalvoja.

Asiakkaan henkilökohtaisia menoja ovat esimerkiksi parturi tai kampaaja, jalkahoito, tapahtumiin osallistuminen (liput tai pääsymaksut), matkojen omavastuut ja pienet hankinnat. Henki-

lökohtaisten menojen maksamisen käytännöistä (käteinen ja kuitit tai laskutus) sovitaan perhehoidossa olevan henkilön, hänen läheisensä tai edunvalvojansa ja perhehoitajan kesken. Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan henkilön perhekodissa olevasta irtaimesta omaisuudesta on pidettävä omaisuusluetteloa. Luettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää sitä yhdessä perhehoidossa olevan henkilön, hänen edunvalvojansa tai omaisensa sekä perhehoidon vastuuhenkilön kanssa.

8.6 Perhehoidossa olevan henkilön valitus- ja vaikutusmahdollisuudet

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4§). Asiakkaalla on oikeus tehdä saamastaan hoivasta- ja huolenpidosta sekä kohtelusta asiakaslain 23 §:n mukainen muistutus sosiaalihuollon viranhaltijalle.

Jos perhehoidossa oleva henkilö on tyytymätön saamaansa hoivaan ja huolenpitoon tai kohteluun, hän voi pyytää oman kotikuntansa sosiaaliasiamiestä toimimaan sovittelijana. Sosiaaliasiamies seuraa sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksia ja asemaa kuntakohtaisesti. Asiakasta on neuvottava muistutuksen tekemisessä. Asiakkaalla on oikeus hakea muutosta päätöksiin sekä kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille.

Perhehoitajalla on ilmoitusvelvollisuus havaitsemistaan perhehoidossa olevan henkilön sosiaalihuollon toteutumiseen liittyvistä epäkohdista (sosiaalihuoltolaki 48§).

8.7 Perhehoidossa olevan henkilön kuolema perhekodissa

Perhehoitajalla tulee olla tieto perhehoidossa olevan henkilön mahdollisesta hoitotahdosta, jonka mukaisesti hän toimii. Jos henkilö kuolee perhekodissa, perhehoitaja soittaa hätänumeroon 112 ja ilmoittaa kuolemantapauksesta poliisille, joka toteaa kuoleman paikan päällä. Tämän jälkeen vainaja siirretään lähimpään hyvinvointi- tai terveyskeskukseen, jossa lääkäri vahvistaa kuoleman.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa henkilön kuolemasta ilman viivettä omaisille ja perhehoidon vastuutyöntekijälle. Perhehoidon vastuutyöntekijä ottaa tämän jälkeen yhteyttä omaisiin ja keskustelee heidän kanssaan esimerkiksi käytännön asioiden järjestämisestä. Perhehoidon vastuuhenkilö järjestää perhehoitajalle tarvittavan tuen. Perhekodissa voidaan järjestää hartaus- tai muisteluhetki mahdollisesti yhteistyössä seurakunnan tai muun toimijan kanssa.

9 Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet

Perhehoitajan ja kunnan/ kuntayhtymän oikeudet ja velvollisuudet perustuvat lainsäädäntöön. Perhehoitajan vastuisiin kuuluvat hyvän, hoito- ja palvelusuunnitelman/asiakassuunnitelman mukaisen perhehoidon toteuttaminen, perheenjäsenenä olemisen turvaaminen perhehoidossa olevalle henkilölle, sitoutuminen toimimaan yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden sekä läheisten kanssa. Perhehoitajan tulee ilmoittaa perhehoitoon liittyvistä muutoksista perhehoidon vastuutyöntekijälle. Alle 18 vuotiaita hoitavan perhehoitajan on toimitettava rikostaustaote perhehoidon vastuutyöntekijälle ennen toimeksiantosuhteen

allekirjoittamista. Rikostaustaatteella tarkoitetaan rikosrekisteriotetta, joka on tarkoitettu esitettäväksi työnantajalle, viranomaiselle, oppilaitokselle tai vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle Suomessa, kun henkilö ryhtyy toimimaan alaikäisten kanssa.

Perhehoitajalla on oikeus toimeksiantosopimuksessa sovittaviin asioihin, perhehoidon toteuttamisen kannalta tarvittavien henkilöä koskevien tietojen saantiin, peruseläketurvaan, tapaturmavakuutukseen sekä kuulluksi tulemiseen perhehoitoon liittyvissä asioissa.

9.1 Tietojensaantioikeus ja tietojen säilytys

Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiakirjat ja muut kirjalliset tiedot säilytetään asianmukaisesti lukitussa paikassa. Salassa pidettävät asiakirjat palautetaan perhehoidon päättyessä kuntaan/ kuntayhtymään.

9.2 Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus

Perhehoitajalla on elinikäinen vaitiolovelvollisuus (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 15 §) eli perhehoitaja ei saa ilmaista henkilöä koskevia salassa pidettäviä tietoja sivullisille myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin häntä itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä toisen vahingoksi. Salassa pidettävistä tiedoista voi antaa tietoa sivullisille henkilön omalla ja/tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Laillisella edustajalla on laillinen oikeus saada tietoja.

Salassa pidettäviä tietoja ovat mm. tiedot varallisuudesta tai taloudellista asemasta, tiedot terveydentilasta, vammaisuudesta tai sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntoutuksen palveluista, tiedot seksuaalisesta käyttäytymisestä tai suuntautumisesta, tiedot poliittisesta vakaumuksesta tai elintavoista, tiedot osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksiin, tiedot perhe-elämästä tai muista niihin verrattavista henkilökohtaisista oloista tai muut henkilön yksityiselämään liittyvät arkaluonteiset asiat.

9.3 Perhehoitajan ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitajan vastuulla on ilmoittaa perhehoidon vastuutyöntekijälle:

- perhehoidossa oleviin henkilöihin liittyvistä perhehoitoon vaikuttavista toimintakyvyn ja/tai terveydentilan muutoksista
- **asiakkaan sairaalahoitoon joutumisesta tulee ilmoittaa erityisesti siitä syystä, että Vaalijala voi toimittaa sairaalalle asiakkaan ylläpitomaksupäätöksen, jonka perusteella sairaala perii asiakkaalta hoitomaksun.**
- suunnitelmista ottaa lisää henkilöitä perhehoitoon toiselta sijoittajalta
- elämäntilanteen muutoksista; sairastuminen, muut esteet toimia perhehoitajana
- perhesuhteiden muutoksista
- perhekodissa tapahtuvista muutoksista (esim. remontti, kotieläimet)
- ulkomaanmatkoista perhehoidossa olevan henkilön kanssa
- muista perhehoitajana toimimiseen vaikuttavista asioista
- sattuneista tapaturmista, väkivallasta ja pakkotoimenpiteistä (ilmoitettava aina myös kirjallisena)

- Perhehoitajan tulee ilmoittaa perhehoidon yhdyshenkilölle asiakkaan läsnäolopäivät kuukausittain seuraavan kuukauden 3. päivään mennessä. Perhehoidon yhdyshenkilölle on ilmoitettava myös em. palkkioiden ja korvauksien maksupeerusteissa tapahtuneet muutokset välittömästi.

10 Kunnan/kuntayhtymän oikeudet ja velvollisuudet

Kunnan/kuntayhtymän oikeudet

- tehdä yhteiseen neuvotteluun perustuva päätös henkilön perhehoitopaikasta.
- saada tieto perhehoidosta ja perhekodissa suunnitelluista/tapahtuneista muutoksista.

Kunnan/ kuntayhtymän velvollisuudet

- antaa perhehoitajalle perhehoidossa olevan henkilön hoivan ja huolenpidon toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot
- järjestää perhehoidon tuki ja koulutus (ennakkovalmennus ja täydennyskoulutus)
- nimetä vastuutyöntekijä perhehoitajalle
- järjestää perhehoitoon sijoitetun henkilön tarvitsemat palvelut
- arvioida perhehoitoa yhdessä perhehoitajan kanssa
- valvoa perhehoitoa

11 Perhehoidon valvonta

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta vastuutyöntekijän yhteydenpito, toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki ovat ratkaisevan tärkeitä. Yhteistyön ja tuen toiminnassa myös perhehoidon arviointi ja valvonta voivat toteutua tarkoitetulla tavalla. Perhehoidon valvonnan painopisteenä on perhehoidon riittävän tuen järjestäminen, jotta puutteiden

tai epäkohtien ilmaantuminen pystytään ehkäisemään ennalta tai niihin voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa. (STM 2017:25 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Kunnalla/ kuntayhtymällä on omavalvontasuunnitelma perhehoitoon. Perhehoidon järjestäjä vastaa perhehoidon toteutumisen seurannasta ja valvoo sen laatua osana omavalvontaa. Toimeksiantosuhteinen perhehoito rinnastetaan julkisen sektorin itsensä tuottamiin palveluihin, joten perhehoitoon ei sovelleta lakia yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

Toimeksiantosuhteisen perhehoidon ennakoivaa valvontaa ovat perhehoitajalle annettu ohjaus ja tuki sekä perhehoidon seuraaminen ja perhehoidolle asetettujen tavoitteiden arviointi yhteistyössä perhehoitajan kanssa. Perhehoitajalle annetaan valvontakäyntiin liittyvät asiakirjat etukäteen täytettäväksi, jotka käydään valvontakäynnillä yhdessä keskustellen läpi. Perhehoidossa olevan henkilön oikeuden toteutumista hyvään, palvelusuunnitelman mukaiseen perhehoitoon ja kohteluun seurataan säännöllisesti. Perhehoidossa olevilta henkilöiltä sekä heidän läheisiltään kerätään kirjallisesti palautetta vuosittain.

12 Perhehoidon yhteystiedot

Vaalijalan kuntayhtymä/Perhehoito
Nenonpellontie 40, 76940 Nenonpelto

Perhehoidon koordinaattori
Samu Levänen
Puh. 044 389 9670, samu.levanen@vaalijala.fi

Kuntoutusohjaaja
Piritta Hynninen
Puh. 044 389 9784, piritta.hynninen@vaalijala.fi

Perhehoidon lainsäädäntö ja muu sääntely

Perhehoitoon liittyviä ja perhehoitoa määrittäviä säädöksiä ovat:

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta (251/2003)

Hallintolaki 434/2003 ja Hallintolain käyttölaki (586/1996)

Henkilötietolaki (523/1999)

Julkisten alojen eläkelaki (81/2016)

Kotikuntalaki (201/1994)

Kunnallinen eläkelaki (549/2003)

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)

Laki (734/1992) ja asetus (912/1992) sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksuista

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) (asetus 988/1977)

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (511/2016)

Laki omaishoidon tuesta 4a§ (937/2005) ja muutos (318/2011)

Laki perhehoitolain muuttamisesta 510/2016

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Laki vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista (380/1987) asetus (759/1987)

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)

Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta (603/1996)

Perhehoitolaki (263/2015)

Sairausvakuutuslaki (1224/2004)

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

Sosiaalihuoltolaki (710/1982) ja – asetus (607/1983)

Tietosuojalaki (516/2004)

Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)

STM:n opas 2005:32 Turvallinen lääkehoito

STM:n julkaisuja 2017:6 Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019 . <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80132>

Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2010: Ravitsemussuositukset ikääntyneille

Valvira: Valvontaohjelmat

Valvira 7/2013 Lääkehoidon toteuttaminen sosiaalihuollon ympärivuorokautisissa toimintayksiköissä

Lisäksi ikäihmisten perhehoidon järjestämisessä noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön Hyvä perhehoito -työryhmän raporttia perhehoitolain toimeenpanon tueksi 2017.

<http://stm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-00-3875-5>

VaaliJalan perhehoidon palkkiot, kulukorvaukset ja hinnat 2021

1 Hoitopalkkio

Perhehoitolain mukainen hoitopalkkion perusmaksu on 1.1.2021 alkaen vähintään 826,90 euroa kuukaudessa henkilöltä. Hoitoisuuden perusteella palkkio määräytyy VaaliJalan perhehoidossa seuraavasti:

- 1 palkkio 827,10 euroa/kk
Asiakas tarvitsee ohjausta ja tukea, on suhteellisen omatoiminen. Hänellä ei ole vaativia perussairauksia tai rajoitteita eikä käytös- tai psyykeongelmia. Asiakas voi saada KELAn perus-, vammais- tai hoitotuen.
- 2 palkkio 930,50 euroa/kk
Asiakas tarvitsee ohjausta sekä apua joissakin päivittäisissä toiminnoissa sekä jonkin verran valvontaa. Hänellä voi olla lieviä käyttäytymisen- tai psyyken ongelmia. Hänellä voi olla hoitoa vaativia sairauksia. Asiakas voi saada KELAn korotetun vammais- tai hoitotuen.
- 3 palkkio 1137,30 euroa/kk
Asiakkaalla on vaikeita sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä ongelmia. Hänellä voi olla haasteellista käyttäytymistä ja hän tarvitsee jatkuvaa valvontaa. Päivittäisissä toiminnoissaan asiakas tarvitsee runsaasti apua. Hoito ja ohjaus vaativat erityisosaamista sekä intensiivistä, kuntouttavaa työtettä. Henkilö voi saada KELAn ylintä vammais- tai hoitotukea.
- 4 palkkio 1447,50 euroa/kk
Asiakas tarvitsee vaativaa erityishoitoa.

Erityistapauksissa vaativaa hoitoa tarvitsevien osalta hoitopalkkio voidaan määritellä tapauskohtaisesti. Hoidon tarvetta ja hoitopalkkion määrää arvioidaan vuosittain.

Lyhytaikaisen perhehoidon palkkio on 67,90 – 93,30 euroa/vrk asiakkaan hoidettavuudesta riippuen.

Palkkiota voidaan korottaa 8 %:lla sillä perusteella, että hoitajalla on kehitysvamma-alan koulutus tai muu sosiaali- ja hoitoalan erikseen hyväksyttävä, vähintään 9 kk kestävä koulutus tai kurssi.

Jos hoidettava on muusta hoitoon sijoittajan hyväksymästä syystä poissa perhehoidosta (esim. perhehoitajan vapaa-oikeuden ylittävä vapaa tai sairaus), suoritetaan näiltä poissaolopäiviltä palkkio enintään yhden kuukauden ajalta saman kalenterivuoden aikana.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana edellytykset perhehoidon järjestämiselle ovat lakanneet.

Osavuorokautisen, alle 12 tuntia kestävän perhehoidon hoitopalkkio on 35,50 – 46,60 euroa/hoitopäivä

Osavuorokautisen perhehoidon hinnoittelua noudatetaan yksittäisten hoitopäivien osalta. Pidemmän hoitojakson aikana sovelletaan kokonaisen hoitopäivän hinnoittelua.

Kiertävän perhehoitajan hoitopalkkio maksetaan asiakkaan kotona tapahtuvalta hoitoajalta:

2-4 tuntia 40 €

4-7 tuntia 60 €

yli 8 tuntia 89 €

Erityistapauksissa hoitopalkkio voidaan määritellä tapauskohtaisesti (esim. yön yli kestävä hoitoaika). Kiertävälle perhehoitajalle maksetaan matkakorvausta sopimuksen mukaan tehdyltä matkoista 0,25€/km

2 Kulukorvaus

Kulukorvausta maksetaan, kun perhehoito tapahtuu perhehoitajan omassa kodissa. Kulukorvauksen perusmaksu on Vaalijalan perhehoidossa **560,20 euroa kuukaudessa**. Kulukorvausta voidaan erityisistä syistä maksaa tätä pienempänä. **Lyhytaikaisen perhehoidon kulukorvaus 33,50 euroa/hoitopäivä.**

Alle 12 tunnin **osavuorokautisen perhehoidon kulukorvaus on 16,90 euroa**. Osavuorokautisen perhehoidon hinnoittelua noudatetaan yksittäisten hoitopäivien osalta. Pidemmän hoitojakson aikana sovelletaan kokonaisen hoitopäivän hinnoittelua.

Kulukorvausta voidaan korottaa erityisen vaativaa erityishoitoa tarvitsevien kohdalla, jos esim. hoitokustannukset ovat normaalia suuremmat. Tällöin yksilöllisessä määrittelyssä huomioidaan hoitotyön määrä ja sisällön vaativuus. Arviointia tehtäessä huomioidaan mm. asiakkaan erityistarpeet kuten kommunikaatiotaidot, vamma, terveydentila, liikkuminen, muu erityinen tarve.

Jos hoidettava oleskelee tilapäisesti poissa perheestä (esim. sairaalassa, leirillä, lomalla) **ja saa ylläpidon muualta**, kulukorvaus suoritetaan tältä ajalta **40 %:lla vähennettynä**.

Vammaisten henkilöiden perhehoidosta maksettavat kulukorvaukset (vuonna 2021)

	Perhehoitajan kodissa	Asiakkaan kodissa
Pitkäaikainen perhehoito	alkaen 560,20 e/kk/hoidettava	
Mahdollinen korotus	Perhehoidosta maksettavaa kulukorvausta voidaan korottaa, mikäli asiakkaan tarpeista johtuvia kuluja on tavanomaista enemmän.	
Lyhytaikainen perhehoito	33,50 e/vrk/hoidettava	
Osavuorokautinen perhehoito	alle 12 h/hoitopäivä 16,90 e/hoidettava	

3 Käynnistämiskorvaus

Vuonna 2021 enimmäismäärä on 3012,25 euroa perhehoidossa olevaa henkilöä kohti.

Hoitopalkkiot ja kulukorvaukset keskeytysten ajalta

Keskeytysten aikana	Hoitopalkkio	Kulukorvaus
Perhehoitajan sairastuessa	Sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä	60 % sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä
Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä	Täysimääräisenä kuukauden ajan keskeytyksen alkamisesta, enintään kahden kuukauden ajan kalenterivuoden aikana	60 % kuukauden ajan keskeytyksen alkamisesta, enintään kahden kuukauden ajan kalenterivuoden aikana
Päättyy kesken irtisanomisaajan (1 kk)	Täysimääräisenä kuukauden ajan	60 % kuukauden ajan
Päättyy tutustumisaikana/toimeksiantosopimuksen purkaminen	Päättyy, kun henkilö siirtyy pois perhehoidosta	Päättyy, kun henkilö siirtyy pois perhekodista
Kuolemantapaus	Sovitaan tapauskohtaisesti	Sovitaan tapauskohtaisesti

4 Maksut

Kunnan maksuosuus 2021 määräytyy maksetun hoitopalkkion ja hoidettavan henkilön palvelutarpeen mukaan seuraavasti:

- a) perhehoidon sijoituksissa, joissa hoitopalkkio määräytyy luokan 1 perusteella, kunnan maksuosuus on 53,00 euroa/hoitopäivä
- b) perhehoidon sijoitukset, joissa hoitopalkkio määräytyy 2. luokan mukaan, kunnan maksuosuus on 79,00 euroa/hoitopäivä (erityisperhehoito)
- c) perhehoidon sijoituksissa, joissa hoitopalkkio määräytyy 3. luokan mukaan, kunnan maksuosuus on 98,00 euroa/hoitopäivä
- d) perhehoidon sijoituksissa, joissa hoitopalkkio määräytyy 4. luokan mukaan, kunnan maksuosuus on 105,00 euroa/hoitopäivä
- e) lyhytaikainen perhehoito 166,00 euroa/hoitopäivä.
- f) osavuorokautinen perhehoito 83,00 euroa/alle 12 tunnin hoitojakso
- g) perhehoidon sijoituksissa, joissa on kyse vaativaa erityishoitoa tarvitsevista vaikeavammaisista henkilöistä tai muista erityisen tuen tarpeessa olevista henkilöistä, voidaan kunnan maksuosuus määritellä tapauskohtaisesti.
- h) **kiertävän perhehoidon osalta kunnan maksuosuus määritellään tapauskohtaisesti**

Asiakasmaksut perhehoidossa

Pitkäaikainen perhehoito	Enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista
Lyhytaikainen perhehoito 16 vuotta täyttäneeltä	16,90 e/vrk Omaishoitajan vapaan ajaksi järjestetty hoito 11,40 e /vrk
Lyhytaikainen perhehoito alle 16-vuotiaalta	Ei asiakasmaksua
Osavuorokautinen hoito perhekodissa alle 12 h/ hoitopäivä (päivä/yö)	8,40 e/vrk
Perhehoidettavan kodissa ta- pahtuva perhehoito alle 6 h/hoi- topäivä	Kunnan/kuntayhtymän päivätoiminnan maksun mukaisesti
6 - 12 h/hoitopäivä	Kunnan/ kuntayhtymän tilapäisen kotihoidon maksun mukaisesti
Perhehoidossa olevan henkilön käyttövara	Kunnan/kuntayhtymän vahvistaman määrän mukaisesti 180 e/kk

Muistio 4.12.2019 / Yhteistyöneuvottelu Sipulin palvelukodin asiassa

Kokousaika	keskiviikko 4.12.2019 klo 9:00 – 11:00		
Paikka	Savotalo, Tulliportinkatu 17 B, 3.krs. lautakunnan kokoushuone 331		
Osallistujat	Mari Antikainen, perusturvajohtaja		
	Laura Eskanen, vammaispalvelupäällikkö		
	Eija Väisänen, palveluesimies		
	Jari Kangas, palveluesimies		
	Anne-Mari Hartikainen, sosiaalityöntekijä	poissa	
	Heli Malkki, Sipulin palvelukodin johtaja		
	Maarit Rantakurtakko, kuntoutusjohtaja	poissa	
	Raisa Juupaluoma, vastaava ohjaaja		
	Kirsi Ruutala, avopalvelujen johtaja		
	Riitta Holmström, controller		
	Ritva Vepsäläinen, hallintosihteeri, kokouksen sihteeri		

Asiat**1. Kokouksen avaus**

Mari Antikainen avasi kokouksen ja läsnäolijat todettiin.

Mari Antikainen kertoi Kuopion kaupungin vakavasta taloustilanteesta ja totesi, että tulevat vuodet ovat myös kireitä. Kaupunginhallitus on antanut kaksivuotisen ohjelman säästöistä ja jopa irtisanomisiin joudutaan menemään. Taloustilanne vaikuttaa siten myös Vaalijalaan, jossa tuottavuutta tulee lisätä. Kuopiossa tuottavuusohjelmaa on toteutettu jo pitkään ja tämä suositellaan myös Vaalijalassa käyttöön, että tilojen, tukipalvelujen, henkilöstön ym. resurssien käyttö ovat taloudellisia.

Käytiin läpi diasarja Sipulin palvelukodin tilanteesta. Kolme Kuopion kaupungin vammaispalveluiden viranhaltijaan on ollut läsnä sovituksi 7.- 8.10.2019 kukin yhden työvuoron ajan Sipulin palvelukodissa tehden huomioita.

Heli Malkki kertoi, että pyydetty vaaratilanneilmoitukset ovat hänellä mukana tilaisuudessa.

Pyydettyjä asiakaskirjauksia ei ole vielä toimitettu. Mari Antikainen totesi, että tietosuojavaltuutetun päätös asiasta on, että rekisterinpitäjä on kunta siinäkin tapauksessa, että kunta ostaa palvelun kuntayhtymältä. Laura Eskanen voi siis pyytää asiakaskirjaukset kirjallisina Vaalijalasta. Kuultiin, että Vaalijalan arkistinhoitaja on Pekka Autio.

2. Sipulin palvelukodin työvuorosuunnittelu

Käytiin diasarja läpi työvuorosuunnittelun osalta.

Eija Väisänen kertoi käynnistään Sipulissa ja tekemistään havainnoista.

(Dia 3 -4 / aamuvuoro)

Laura Eskanen kertoi Anne-Mari Hartikaisen käynnistä ja tämän tekemistä havainnoista. (Dia 5 / Iltavuoro)

Diassa ollut virhe korjattiin. Paikalla on ollut viisi asiakasta ja kolme ohjaajaa. Pohdintaa on käytävä vuoronvaihtojen henkilöstövahvuudesta, koska vahvuus on ollut liian iso.

Jari Kangas kertoi käynnistään ja havainnoistaan Sipulissa.

(Dia 6 / Yövuoro)

Yövuoro oli rauhallinen, mutta yöaikana käytetyt laitteet olivat kovaaäänisiä (pölynimuri). Vaikuttaako asiakkaiden yöuneen? Paljon oli siivous ja siistimistyötä yöaikaan.

- Kuultiin, että asiasta on keskusteltu palvelukodissa ja esimerkiksi lattianpesukonetta ei käytetä yöllä.
- Kuultiin, että pelastautumista on harjoiteltu; osastoitu talo 6 osaan ja osastoittain pitää tyhjentää. Ennakointia vaatii. Ei ole harjoiteltu väkisin vientiä, jonka tositilanne vaatii.
- Kun on vahvat palo-osastoinnit, laitteet eivät meinaa toimia. Tästä syystä tukiasemia on lisätty. Viiveet voivat olla pitkiä. Jos hälytys tulee huoneesta voi olla, että näyttää toista huonetta. Dna on tuottaja. Sieltä käyneet myös katsomassa tilannetta.

Mari Antikainen totesi, että Vaalijan hinnankorotusesitys vuodelle 2020 on kohtuuttoman suuri. Näin isoa hinnankorotusta ei Kuopion kaupunki voi hyväksyä. Mm. henkilöstömitoitusta tulee Sipulissa tarkistaa. Nyt jo Sipulin henkilöstömitoitutus on iso verrattuna Autismisäätiön Tampereen Lintuhytin henkilöstömitoitukseen. Asiasta toivotaan Vaalijalassa keskustelua. Kuopion perusturva- ja terveyslautakunta on linjauskeskustelussaan todennut, että paljon resursseja vaativat asiakkaat on arvioitava, ovatko kaikki oikeassa paikassa. Lisäksi kuopiolaisten osasto voisi olla omanaan.

Vaalijalasta kuultiin kunnista tullut pyyntö Sipuli 2 palvelukodin perustamisesta. Nykyinen Sipuli tarvitaan vaativille asiakkaille, jossa vahvuus on nykyinen. Asiakkaat saataisiin portaisiin, jossa he voivat kuntoutua. Henkilökunnan kouluttaminen autismiosaajiksi on ollut iso ponnistus. Ovatko nykyiset Sipulin asiakkaat jo kuntoutuneet niin, että voisivat siirtyä kevyempään? Autismiosaamista tarvitaan vieläkin. Kuntoutus on tavoitteena ja halutaan, että asiakkaat menevät eteenpäin.

Mari Antikainen totesi, että tähän asiaan tarvitaan maakuntanäkökulma. Kunta päättää vielä, mutta tulevia investointeja tehdään maakunnallisesti.

Kuultiin, että Sipulin koordinaattorin puolikas työaika menee siihen, että autot, työvälineet ym. on kunnossa. Puolikas työaika menee asiakastyöhön.

3. Sipulin palvelukodin päivätoiminta

Käytiin keskustelu. Päivätoiminnan 28 euron tuntihinta on korkea, jos kyseessä on 15 minuutin piipahdus palvelussa ja pelkkiin matkoihin voi mennä kokonainen tunti. On pohdittava päivätoiminnan järjestämistä.

Sipulin ohjaaja totesi, että ulkoilukin on päivätoimintaa ja myös se kun lähtee ulos talosta. Päivätoiminnan ei ole pakko tapahtua sisätiloissa. Kyseisen asiakkaan kohdalla 15 minuuttia on pitkä aika keskittyä. Pitäisi saada näkymä mitä päivätoiminta on niiden päivätoiminnan asiakkaiden kohdalla joilla mm. siirtymiset vievät paljon aikaa. Tilannetta tulee arvioida.

Käytiin keskustelu päivätoiminnan tila-asiasta. Voitaisiinko läheltä vuokrata tila, jotka ovat turvalliset asiakkaille ja työntekijöille mm. poistumisteiden osalta.

4. RAI-arviointien tekeminen asukkaille

Käytiin keskustelu asiasta. Kuopion kaupungin toimeksianto tilaajana on, että Vaalijalan tulee laatia tarkempi arvio asiakkaiden tuen tarpeesta RAI-toimintakykymittarilla yhteistyössä tilaajan kanssa.

Mari Antikainen totesi, että nyt ei voi palveluntuottaja jatkossa enää yksipuolisesti päättää hinnasta. Tilaaja hyväksyy palvelutason perustan RAI-arvioinnilla, jolloin hinnoittelu on selkeää.

Kirsi Ruutala totesi, että RAI-arviointi on käytössä aikuisten osalta ja nyt myös avopalveluissa se otetaan käyttöön ja harjoitteluun. Mielenterveysosio vaati panoksia työntekijöiltä, onko tarvetta sitä ottaa?

Todettiin, että jos asiakas on siirtymistä kevyempää palveluun, asia käsitellään vammaispalveluyksikön SAS-tiimissä ja tarpeen mukaan voidaan ottaa erillisiä asiakaskohtaisia aikoja.

5. Vartijapalvelut

Sipulissa perusvahvuus on vahva. Ero on iso toiseen uuteen kevyen tuen yksikköön. Sinne eivät voi mennä haastavat asiakkaat. Asiakas-tilanteeseen voidaan tarvita neljä työntekijää, joten kevyen yksikön vahvuus ei riitä.

Sipulissa tavoitteena on, että asiakas joskus saavuttaa tilan, jossa voi siirtyä kevyempiin palveluihin.

Kaupunki pyysi arvioimaan, onko vartijapalvelu osin vaihtoehtona esim. yöajan turvaamisessa.

6. Siivous- ja tukipalvelut

Käytiin keskustelu tukipalvelukokonaisuudesta. Onko esimerkiksi siivous omana työnä järkevää.

Sipulista pyydetään Vaalijalan siivoustyönjohtajaa arvioimaan tilanne. Sotkua tulee paljon ja sotkun keskellä ollaan, jos aina odotetaan siivouspalvelua. Siivousta tehdään itse yöaikaan, kun on rauhallisempaa ja jos on aikaa. Asiakastyössä ei voi vastuuttaa siivoukseen. Kokonaisuutta, turvallisuutta ja tehokkuutta mietitään ratkaisuissa. Tällä hetkellä ruokahuolto on arvioitavana. Attendo on palveluntuottajana. Laatu on parantunut aikaisemmasta. Hinta on alhainen, palveluntuottaja on lähellä ja Attendo myös kuljettaa ruoan. On mietitty myös omaa, mutta riskinä on kuka tekee, jos työntekijä on poissa.

7. Sipulin palvelukodin asiakastilanne ml. ulkopaikkakuntalaiset

Kuultiin Sipulin ohjaajalta, että kuopiolaisten siirtäminen samaan ryhmään, on haasteellista, koska asiakkailta voi olla "historiaa" keskenään ja yhdistäminen ei silloin toimi. Tilannetta on arvioitava tältä osin.

Kirsi Ruutala totesi, että ryhmämuotoisessa asumisessa on hankala teema tuoda kuopiolaisia samaan ryhmään. Asiakkaiden kunto vaihtelee vuoden kierronkin mukaan. Erillinen kriisiasunto olisi ratkaisu, ettei muut ryhmässä olevat kärsi tilanteesta. Tämä liittyy myös lasten tilapäishoidon ratkaisuihin. Siilinjärvellä oleva talo ei vastaa vaativien asiakkaiden tarpeisiin.

Mari Antikainen totesi, että hallitsemattomien asiakastilanteiden poikkeamien ratkaisu tasoittaisi htv:n sekä turvallisuuskysymyksen. Kuopiolaisten oma solu yksinkertaistaisi seurantaan henkilöstöresursin osalta.

Tilaaaja pyysi arvioimaan, onko yksi vaaratilanteita aiheuttava ulkopaikkakuntalainen oikeassa palvelumuodossa avohuollossa.

8. Kuopion kaupungin linjaus tilanteesta

- Tilaaajana Kuopion kaupunki pyytää uutta työvuorosuunnittelua; (porrastus, vuorojen vaihto ym.) sekä htv:n arviointia.
- Arvioitava ovatko kaikki asiakkaat oikeassa paikassa?
- Kustannuskehitystä pitää saada haltuun. Tässä pöydässä voidaan hyväksyä vain 4,4%.

- On päästävä yhteisymmärrykseen tämänhetkisessä tuotannossa. Tällä hintakehityksellä ei ole luotettavaa päästä asioita kehittämään. On määriteltävä taso, jonka jälkeen voidaan luotettavasti jatkaa.
- Tuottavuusohjelma on Vaalijalan otettava käyttöön ja kehitettäväksi.
- Kaupungin johto on linjannut, että yhtään asiakkaan hinnankorotusta / palveluluokituksen muutosta ei hyväksytä ilman tilaajan suostumusta.
- Alkuvuodesta tulee Nilsiänsä Koivikosta järjestää erillinen neuvottelu, jossa arvioidaan tilannetta.
- Rautalammin yksikön hinnankorotusta ei hyväksytä.
- Palveluverkostotarkastelu lautakunnan linjaamana.
- Päättösote yhtymähallituksen kokouksesta 18.12.2019 tarvitaan tiedoksi.
- Vammaispalveluyksikön sosiaalityöntekijöille viesti, että eivät voi sijoittaa kuopiolaisia ennen kuin hinnat ratkaistu.
- Ulkokuntalainen asiakas / siirto laitoshoidon?
- Mahdollisista Kuopion asiakassiirroista Kuopio tekee neuvottelut ja lähettää päätökset asiakkaille.

Vaalijalan näkemyksenä kuultiin:

- Hintojen osalta 18.12.2019 on Vaalijalan yhtymähallituksessa asia esillä. Budjetti on tehty hinnankorotusesityksen pohjalta.
- Hintaportaita tarvitaan Kuopiossa.
- Mahdollisesti kaksi asiakasta voitaisiin siirtää kevyempään.
- Heli Malkki arvioi kokouksen pohjalta kehittämistoimia Sipulissa.

9. Kokouksen päättäminen

Lopuksi Kirsi Ruutala totesi, että hän vie asioita yhtymähallituksen kokoukseen. Hän tiedusteli vielä, onko Kuopiolla kiinnostusta kehittää Sipuli 2 –tyyppistä palvelukotia ja lasten tilapäishoidon yksikköä?

Mari Antikainen totesi, että Kuopiossa on tällä hetkellä luottamuspuola Vaalijalan hinnoitteluun, joten ennen uusia avauksia odotetaan miten Vaalijalan yhtymähallitus päättää hinnoittelusta ja ottaako Vaalijala käyttöön tuottavuusohjelman.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia hyvästä yhteistyöstä ja avoimesta keskustelusta

Kokous päättyi klo 10:40.

Mari Antikainen
perusturvajohtaja

Laura Eskanen
vammaispalvelupäällikkö

Ritva Vepsäläinen
sihteeri